

LUNA TIȘRI ÎN CALENDARUL IUDAIC

Luna Tișri, cu care inaugurăm calendarul nostru, este numită în Tora „luna a șaptea”, dându-i-se prioritate lunii Nisan, considerată prima, din cauza importanței ei ca lună a eliberării din robia faraonică.

Chiar dacă a șaptea, luna Tișri e luna cea mai densă și variată prin pluralitatea semnificațiilor ei. Este, de altfel, singura lună a calendarului nostru care debutează cu o sărbătoare - Roș Hașana (Capul Anului).

O sărbătoare? Este, de fapt, zi-de-judecată - Iom Hadin -, zi în care dăm socoteală în fața Tribunalului Ceresc și în fața propriei noastre conștiințe, de faptele noastre din timpul anului care a trecut. Chibzuim la toate, le analizăm cu toată răspunderea, ne hotărâm să consolidăm ceea ce a fost bun și, regretând greșeli, ne căim sincer și ne hotărâm să nu mai repetăm asemenea greșeli, să avem o comportare demnă, corectă, conform poruncilor Torei și orientărilor ei. Am greșit față de semenii? Atunci trebuie să le cerem iertare, să îndreptăm prejudiciul moral sau material pe care l-au cauzat acestora și, numai după aceea putem să ne adresăm Celui ce pe toți ne călăuzește, cerându-i supremă iertare pentru tot ce a fost rău în comportarea noastră din cursul anului expirat.

Roș Hașana - Ziua Judecării Divine, este un prilej de sever bilanț sufleteș - Heșbon Hanefeș -, dacă nu vrem să alunecăm tot mai jos pe panta greseliilor care ne încarcă conștiința și dezonorează ființa noastră ca om.

Tradiția a stabilit două zile de Roș Hașana, ca zile de meditație și elevare sufletească, de căință și de rugă, de judecată și de hotărâre fermă de a deveni mai buni, mai umani, mai aproape de ceea ce trebuie să fie un om în adevăratul înțeles al cuvântului.

Dar zilele de Roș Hașana sunt, de fapt, doar începutul unui lung proces de introspecție care n-ar trebui să înceteze în tot cursul anului, dar care, cel puțin în primele zece zile ale anului denumite „Ăseret Iemei Tsuva” - „Cele zece zile de căință” -, capătă o importanță deosebită. Sunt zile care se încheie cu Iom Hakipurim - Ziua Iertării - zi de post total, zi de intensă rugă, cea mai mare sărbătoare a Anului iudaic.

Postul total, abținerea de la orice fel de plăcere, meditația și ruga fierbinte, hotărârea de a face binele, sunt căile prin care ajungem la iertare, la împăcarea cu noi înșine, cu semenii noștri și cu Divinitatea.

Și, după asemenea zece zile de înălțare sufletească și de fermă hotărâre de îndreptare, intrăm mai senini și încrezători în vâltoarea vieții, care cere muncă, dăruire totală pentru tot ce e bun și frumos în această viață.

Noi nu concepem viața ca ascetism și renunțare. Este o poruncă de mare importanță să trăim viața în bucurie, dar trebuie să știm cum se obține o asemenea bucurie.

La numai cinci zile de la sobrietatea zilei de Iom Kipur urmează Sucot, „Zman Simhateinu” - Sărbătoarea bucuriei noastre -

care ne amintește și de corturile în care au locuit strămoșii noștri în timpul peregrinărilor prin pustiu, dar și de bucuria omului care strânge recolta, căci Sucot este și „Hag Haasif” - Sărbătoarea recoltei.

Tăranul evreu se bucura și el, ca orice țăran, de momentul strângerii recoltei pentru care a trudit, dar bucuria sa se deosebea radical de cea a țăranilor din jurul Țării Sfinte și din jurul Mării Mediterane, pe care i-a cunoscut și care au încercat să-i impună modul lor de viață. Era o bucurie demnă, fără dezmățuri și orgiile bacanalelor și saturnaliilor, fără beții, fără ceea ce slujește viața omului.

Sucot e a o sărbătoare a pelerinajului la Ierusalim, când țăranii evrei veneau să se bucură în Casa Domnului - Templul cel Sfânt. Era acesta și un prilej de strângere a rândurilor poporului, de cunoaștere reciprocă și de bucurie laolaltă.

Opt zile de sărbătoare în care sunt cuprinse și rugile pentru ploaia de care pământul are atâtea nevoie, ca și procesiunea cu cele patru specii de plante: lulav, - ramura de palmier, etrog - chitra, fructul maistuos și frumos mirositor, hadas - ramura de mirt și arava - ramura de salcie, toate înmănușate într-un buchet care simbolizează întregul Israel.

Sărbătoarea de Sucot debuta, în timpul existenței Templului, cu „Simhat Beit Hașoeva” - Bucuria turnării apei pe altar, în legătură cu aceeași dorință a țăranului de a avea apă necesară pentru câmpul său și se încheia cu Șmini Așeret - a opta zi de sărbătoare, iar în Diaspora - o zi în plus, minunată și originală „Simhat Tora” - Bucuria Torei, o insolită sărbătoare a cărții, pe care Poporul Cărții o celebrează cu entuziasm. În această zi terminăm lectura ultimelor versete din Tora și reîncepem imediat lectura ei, pornind de la primele ei versete - „Bereșit bara Elokim” - descrierea Creației.

Sintetizând cele de mai sus, nu se poate să nu te entuziasmezi în fața varietății și înalților semnificații ale sărbătorilor cuprinse

Continuare în p. 5

FELICITĂRI DE ROȘ HAȘANA Președintele ION ILIESCU

București, 5 septembrie 1994

DOMNULUI ACADEMICIAN NICOLAE CAJAL
PREȘEDINTELE FEDERAȚIEI COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA
Vă adresez felicitări cu prilejul sărbătorii Anului Nou iudaic ROSH HASHANA 5755 și a celorlalte sărbători de toamnă ale poporului evreu, dorindu-vă dumneavoastră și populației evreiești din țara noastră sănătate și prosperitate.

Apreciez strădanile dumneavoastră de a conduce obștea evreilor din România pe calea tradițională a bunelor relații cu poporul român, în armonie cu celelalte minorități naționale, de a contribui la prosperitatea patriei comune, România.

Asigurându-vă de prețuirea noastră, vă doresc un cald „La mulți ani!”.

ION ILIESCU

Primul ministru NICOLAE VĂCĂROIU

5 septembrie 1994

Doamnelor și Domnilor,
Îmi face o deosebită plăcere să adresez comunități evreiești din România cu ocazia sărbătorii Anului Nou Evreiesc - ROȘ HAȘANA 5755 - cele mai calde și sincere felicitări, urări de bunăstare și împlinirea celor mai dragi dorințe.

Fie ca Anul Nou să vă aducă împliniri în viața personală și în cea profesională, să fie rodnic pentru toți membrii comunității dumneavoastră, iar pentru Federația Comunităților Evreiești din România, condusă acum de distinsul academician Nicolae Cajal, să marcheze o prezență la fel de activă în domeniul păstrării și cultivării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase. În această privință un rol important îl au realizarea de schimburi culturale, menținerea contactelor cu personalități din Diaspora, care pot sprijini crearea de fonduri de documentare privind istoria, cultura și tradițiile evreiești.

Vă adresez, încă o dată, felicitări cu ocazia acestei emoționante sărbători și îmi exprim convingerea că ea va constitui, din nou, un prilej de apropiere și cunoaștere între cei care au un destin comun.

NICOLAE VĂCĂROIU

ÎNCEPUT DE AN IUDAIC în sinagogile din București

Comunitatea Evreilor s-a preocupat de toate pregătirile pentru Roș Hașana. Au fost selecționați oficialii de cult pentru cele patru sinagogi din oraș (Templul Coral, Templul Sefard, Credința și Ieșua Tova), ca și pentru cele două sinagogi din Căminele de bătrâni, unde li se asigură pensionarilor nu numai hrana zilnică și îngrijirea medicală, dar și o viață spirituală bogată în cadrul căreia, casa de rugăciune ocupă un loc important.

Luni 5 septembrie, spre orele 19, la Templul Coral.

Toate locurile sunt ocupate, atât la parter cât și la balcoanele rezervate femeilor. Au venit și mulți oaspeți, în special din Israel, evrei originari din România, oameni care nu-și uită melegurile natale și revin aici cu plăcere, formând, de altfel, și baza turismului românesc din Israel.

Au venit la Templul Coral în care s-au rugat cândva ei sau părinții lor și, până să înceapă rugăciunea, discută cu vechi cunoscuți sau leagă noi cunoștințe. În ce limbă se înțeleg oamenii? Cei plecați de aici vorbesc bine românește, iar unii, născuți în Israel, au învățat limba română de la părinții lor, căci în multe case ale olimilor din România se vorbește și acum românește. Se mai înțeleg în idiş,

engleză, franceză dar, în toate cazurile, se vorbește de la suflet la suflet, ca între frați, ca între prieteni. Toți urează tuturor pace, sănătate și fericire. Se aude frecvent: „Șana Tova”, „Șalom” și „Șalom Uvraha”.

Și a fost ora 19.
Solemnitatea de Roș Hașana o deschid cei mai mici membri ai obștii noastre: corurile elevilor de la Talmud Tora și „Șira Vezimra” reunite, sub conducerea lui Izu Gott, parcă și el tânăr, alături de ei. Cântecce dedicate sărbătorii, tonice toate, în spiritul nedesmișcării, milenarului optimism evreiesc, Cântecul ne-a însoțit pe tot parcursul istoriei noastre.

Urmează seria mesajelor de Roș Hașana. Di acad. N. Cajal citește mesajul propriu și al conducerii F.C.E. adresat evreilor din România, după care dă cuvântul dlui Ilie Fonda, consilier prezidențial, care a prezentat mesajul președintelui Ion Iliescu și, apoi, dlui Ivan Trutzer - secretar executiv al Consiliului pentru Minoritățile Naționale, care a citit mesajul primului ministru Nicolae Văcăroiu.

În încheierea acestei solemnități, hahamul Eliezer Glantz a vorbit despre semnificația

Continuare în p. 5

PUBLICAȚII ȘI CĂRȚI ISRAELIENE DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Liric de aleasă sensibilitate și de delicate subțirimi intelectuale, stăpân pe un lexic românesc de ample rezonanțe și expresivități (martore ale acestor aserțiuni stau cărțile sale de poezie tipărite în Israel, dintre care amintim „Poate”, „Surășul tăcerii”, „Suspendat pe o rază”), **Solo Har-Herescu**, care în viața de zi cu zi este harnicul și eruditul director al Muzeului teatrului idiş și ebraic de pe o stradă liniștită din centrul Tel Avivului, se dovedește, în ultimii ani, a fi - alături de prolificul și neobositul Marius Mircu - cronicarul dinamic al Aliaiei române, la un mod original și plin de profunzimi. Modalitatea aleasă de Solo Har-Herescu este **interviu**, bazat însă nu pe întrebări „încuetoare”, ce se vor cu tot dinadinsul „deștepte”, ci pe aspirația reală de a cunoaște problematica dificilă și complexă a „cietății” israeliene contemporane. Totodată, un tel urmărit cu fervoare de poet în interviurile sale, este scoaterea la iveală, cu mîgăloasă stăruință, a contribuției importante a evreilor români de diverse profesii la impresionanțele realizării obținute de Statul Israel pe multiple și variate tărâmuri.

După un prim volum de interviuri apărut în urmă cu peste un deceniu, sub titlul **Generația de sacrificiu** (un număr de 72 de convorbiri cu personalități venite, multe dintre ele, în Israel încă pe vremea mandatului britanic - un Marcel Iancu, un Yitzhak Artzi, un Abraham Feller, un Idov Cohen și alții, pe lângă numeroși soșiți, în general, în primele două decenii ale Statului) - iată că zilele trecute mi-a poposit pe masa de lucru o nouă apariție din această serie (căci sper din tot sufletul, că ea va fi continuată), sub titlul **Generația confruntărilor** (de dată aceasta, „numai” 52 de interviuri, majoritatea covârșitoare a celor interviuați fiind - în mod semnificativ - dintre cei care au făcut Alia în ultimele două decenii). Deosebirea dintre cele două titluri mi se pare ea însăși încărcată de tălc: „generația de sacrificiu”, pe care aș numi-o (pentru paralelismul titlurilor) și „generația înfruntărilor”, este aceea care și-a asumat, lucid și frenetic, riscurile primilor pași, ai luptelor și colonizării și desțelenirii și jertfelor de început, iar „generația confruntărilor” este cea pusă față în față cu noile trepte ale urcușului istoric, cu complexitatea unei perioade în care reasezarea echilibrului istoric devine primordială.

Ne vom ocupa, în însemnările ce urmează, doar de volumul cel mai recent, cel mai apropiat de noi, atât cronologic, cât și ca problematică. Întâlnim în paginile cărții nume cunoscute și cititorului român (ori celui ce a răsoit barem publicații israeliene de limba română), scriitori și gazetari, actori, istorici, oameni distinși în domeniul activităților sociale, artiști plastici și alții. Suntem bucuroși să descoperim printre cei ale căror biografii și gânduri sunt cuprinse în volum și unele personalități ilustre ale Israelului contemporan, despre care aflăm pentru întâia

Spovedaniile unor generații

oară că aparțin „tribului” evreilor români. Printre aceștia îi amintim pe Alexandru Berler, Iehosua Caspi, profesorul universitar Iona David, de la Universitatea din Tel Aviv, unul dintre marii specialiști, pe plan mondial, în literatura ebraică din evul mediu, profesorul Eliezer Frenkel, mare idișist, autor, în colaborare cu alții, al „Marelui Dicționar al limbii idiș contemporane”. Moșe Nativ, general în retragere, unul dintre eroii războaielor Israelului, director general al SOHNUT-ului etc.

Fără îndoială, unul dintre meritele fundamentale ale cărții lui Solo Har-Herescu constă în faptul că nu se mulțumește să expună date și coordonate, ci **problematicizează**, ridică totul la nivelul meditației superioare cu privire la chestiuni esențiale ale vieții și activității umane, dar îndeosebi cu privire la probleme răscolitoare (nu exagerez afirmând aceasta) legate de viața noului venit,

de eforturile pentru integrarea într-o nouă realitate. Dacă unii dintre cei interviuați sunt fermi și răspăciți în afirmarea integrării lor totale (Moșe Nagor: „Eu mă aflu în Israel de 44 de ani. Aici mi-am desăvârșit studiile, aici am făcut stagiul militar, aici m-am format ca om. Intrând în activitatea publică, m-am format ca cetățean a cărui conștiință pulsează în legătură directă cu existența Statului Israel, cu tot ceea ce reprezintă Aliaua română”), există și unii, mai ales dintre mînuitorii condeiului, care nu ascund, ba chiar accentuează uneori - și nu întâmplător - la modul dramatic, dificultățile, zbuciumele, ba chiar și neîmplinirile. Cunoscutul eseist și tălmăcitor de literatură română în ivrit A.B. Ioffe se referă la „constatarea că această colectivitate (a israelienilor originari din

România - n.n.) nu este omogenă, nu are un caracter unitar, este fărâmițată. Toți vorbesc aceeași limbă, dar între ei nu se prea înțeleg... De aceea, este aproape imposibil să se ajungă la un numitor comun. Aliaua română e alcătuită din grupuri, grupulețe, tot felul de organizații, cercuri etc. Ea este dezbinată și e păcat!”. Întrebându-se, cu ascuțit spirit critic: de ce evreii din România nu sunt reprezentați cum se cuvine în Knesset și în alte instituții de stat și obștești israeliene, Zvi Yavetz, important istoric al anticității greco-latine, încearcă un răspuns. Venind în Israel, ei s-au mulțumit cu ce li s-a dat, devenind una dintre cele mai bune și eficiente Aliaie. Ei n-au făcut greve, pentru că nu știu ce să revendice, n-au organizat manifestații de indignare și protest, n-au încercat niciodată să ajungă prin forță la situații sau poziții mai bune. Deși, practic, colectivitatea evreiască din România nu avea, în fapt, de ce să se rușineze, ba dimpotrivă”. Apoi profesorul

Yavetz, cu lipsa de menajamente care îi caracterizează, în general, la manifestările publice, pune degetul pe rană: „În ce privește participarea activă la viața politică a țării, evreii din România n-au ajuns la niște rezultate majore. Dacă evreii polonezi sau lituanieni au învățat limba și cultura ebraică încă în țările lor de origine, evreii din România au sosit, din acest punct de vedere, total descoperiți. Or, fără cunoașterea perfectă a limbii ebraice nu se poate ajunge la funcții și poziții politice de oarecare importanță. Cu limba învățată în Ulpan se poate întreba «unde este strada Arlozorov», dar nu se pot ține cuvântări în Parlament, nu e posibil să participe la confruntări și înfruntări. Atunci ce-au făcut evreii români? Au mers pe drumul afirmării profesionale. Profesiile libere mai importante sunt deținute de evreii din

România. Medicii cei mai buni sunt evrei veniți din România, inginerii cei mai deosebiți așijderea, avocații evrei-români sunt dintre cei mai autorizați... Dar marea contribuție temeinică a Aliaiei române, mai ales, a celei de-a doua generații, poate fi numită identificarea totală cu Statul Israel, cu interesele sale majore... Colectivitatea evreiască provenită din România este una dintre cele mai patriotice și devotate Statului Israel”. În cuvintele profesorului Yavetz (pe care să-mi fie iertat că l-am citat în extenso, dar cred că era necesar) se găsește, cred, tălcul fundamental al cărții de spovedanii a lui Solo Har-Herescu.

VICTOR BĂRLĂDEANU

NEVOIA DE CER

Într-un eseu dedicat valorii identității iudaice, Tuwim scria că unitatea poporului evreu nu constă în sângele care curge înăuntrul venelor sale, ci în acel care a curs în afara lor. Iată de ce, „Revolta sângelui”, noul volum de poezii ale Biancăi Marcovici, capătă azi, la o jumătate de veac de la Holocaust, valențe de seismograf. Recrudescența fascismului sfârșea cadrul istoric al catastrofei. Istoria s-ar putea repeta? Este întrebarea - metaforă sub semnul căreia stă cartea.

Întrebarea cade brusc, după enumerări eliptice, aparent uscate, unde numai aluzia pietrei funerară trimite la amintirea dezastrului. În fața antisemitismului nenumit, dar ale cărui efecte sunt resimțite din ce în ce mai dureros, poeta optează pentru Alia. Celor care neagă arderea de tot, poeta le opune forța privirilor care ard, care protestează, care refuză ghetoul. „Aș vrea să lepăd mîna care scrie”, mărturisește ea, considerând, că doar cuvântul, doar capacitatea spiritului - singura armă a evreului din Galut - nu are destulă eficiență azi, dacă nu e dublată de acțiune.

Convertirea monedei curente, uneori chiar devalorizată, a limbajului în rostii a lirică este unul din elementele esențiale în decodificarea confesiunii poetice a Biancăi Marcovici. Accentuarea „universului domestic, cotidian, prozaic vizează criza cuvântului „frumos”. Aparenta dezarticulare a poemului - unde locul imaginilor a fost luat de suprapunerea ironică a notațiilor senzaționale, de stridență voită - este un mod de forare a subconștientului pentru a face să țâșnească la suprafața formelor logice acea scăpărare ce poate da expresie adevărului făturistic. Decojindu-l, înălțându-i carnea, spargându-i sămburele, poemul capătă sens prin descoperirea cuvântului-cheie, la motivul pentru starea de spirit premergătoare hotărârii de a face Alia: semnalul de alarmă al „sirenei” răsunând în auzul interior al poetei.

Dacă decepționismul romantic, sub toate înfățișările sale moderne, este generat de conflictualitatea dintre violența, spiritul

mercenar, amoralismul lumii contemporane și nevoia de etos și afectivitate a sufletului omenesc, la poezii evrei din Galut el este potențat de zidul nevăzut, dar nu mai puțin prezent al antisemitismului actual. Bianca Marcovici alege, din nou, un mod șocant de protest, mondenitatea. Dicotomiile salut/ nevorire, zămbet/grimasă, armistițiu/nelinește creează „linia de demarcație”, existentă în pofida nevoii de comunicare a poetei. Prejudecata operează asupra realității, deformând-o. Ceea ce prevalează nu e imaginea corectă, ci „spieretizarea de ciori”, reflectarea distorsionată a realului din privirea „celui alt”.

Dialogul cu sfârșitul de veac XX prin reportaj, comentariu ironic, prin decal al unei idei-metaforă iudaice, aceea a leului care își iau zborul atunci când Cartea arde, prin folosirea recuzitei teatrale (peruci cu bucle mozartiene măzgălite în „culori ce nu se pot descrie, hu se pot tipări”, culorile ororilor petrecute în secolul nostru) se transformă în proces, unde acuzații sunt hipercivilizația, existența falsă, rezumată la visul unui exterior luxos, dar sărac în valori intelectuale, în idealuri umaniste, visul omului de pe stradă, luptându-se „să mai reziste pe baricada de scânduri/și surcele” încă o zi”. Radiografia acestui sfârșit de secol e văzută cu ochi de pamfletar. Butaforia a înlocuit naturalul, oportunismul - convingerile, masca - adevărul. Can-orice moment de impas al istoriei, „se împarte frica la cât mai multe persoane în carantină”, denunță poeta starea de lucruri prezentă. Da, „În spatele ușilor capitonate se repetă/arpegii leșinate”, discursul neacoperit de fapte al „democrației” a devenit ineficient și atunci deruta populară e exploatată de ideologii extreme drepte care câștigă teren. Numai că „persoanele în carantină” (clasicul „șap ispășitor”) au azi nu doar conștiința „Zidului de Apus” din sine, ci și a celui real, a existenței statale evreiești, ceea ce le conferă tăria de a înfrunța „legea junglei”.

Urmașa supraviețuitoarelor Holocaustului

trăiește în somn coșmarul flăcărilor, al „pumnului de cenușă” și când se trezește își privește „arsura mâinilor”. Atunci își face intrarea în poezia ei solemnă, patetică, instrumentele de percuție. „Ascultă, flică a mea!”, titlu-parafrază a începutului crezului fundamental al iudaismului, „Ascultă, Israel!”, reprezintă o întoarcere la rădăcini nu doar prin ideea centrală a opțiunii pentru Alia, ci prin tonalitatea gravă, aspru-liniștită, în care luciditatea întâmpinării uraganului ce se apropie e contracarată de speranța - specific iudaică - a „curcubeului” ce „se va innoda din nou”.

Partea a doua a cărții reprezintă sublimarea în poezie a stărilor de spirit ale noii venite în Israel, al impactului Tării din suflet cu Țara reală. Războiul din Golf este trăit direct, poezia se vrea o corespondență de presă transmisă prin intermediu senzorial, fără date și localități, doar prin aglomerarea elementului prozaic, netrăcut, de maximă sugestivitate.

Temperamentul de luptător, dinamismul, curajul structural se convertesc liric în incantație provocare a banalului la trântă cu noțiunea de „artă”. De altfel, există permanent în poezia Biancăi Marcovici o voință de sondare a resurselor metaforice din formula lingvistică ieșită din uz. Automatisme verbale sunt denumite prin expresia directă, anticontemplativă, prin strigătul dur. Estetic vorbind, poezia Biancăi Marcovici își are rădăcinile în dadaism, în literatura absurdului.

Și totuși, ceea ce impresionează la Bianca Marcovici este strădania de a face să trăiască, într-o lume științifică și tehnologică, dorul de Paganini și Brahms, într-o lume stridentă, vulgară, bazată pe cultul banului, dorul de Bialik și Peretz, într-o lume amenințată de fascismul reactivat, dorul de omenie și pace.

E. SUHOR

* Bianca Marcovici, **Revolta sângelui**, Ed. Minimum, Tel Aviv, 1992.

O interesantă revistă de sociologie și cultură

care a fost - în jurul unui muzeu ce va fi", de Ileana Ioanid. Un impresionant eseu despre realizarea "Muzeului Holocaustului" ("The United States Holocaust Memorial Museum - Washington"), care s-a deschis în aprilie 1993 și despre tragedia celor închiși în lagăre și supuși cumpitelortorturi. Sunt descrise aspecte din timpul pogromului de la Iași. Un act de acuzare a revizionistilor de tip nou (Fred A. Leuchter), care „contestă Holocaustul”, neagă „existența lagărelor naziste ale morții”. O memorie colectivă redeșteptată, texte-mărturie despre o „demență colectivă”. De ziua Muzeului: „Pentru morți și pentru cei în viață trebuie să depunem mărturie”. Esul aduce în planul preocupărilor și personalități evreiești - artiști plastici, muzicieni, oameni de literă ș.a. - care au fost salvați și au contribuit la mersul înainte al civilizației. „Un nazist obișnuit” (I), de Thomas Sheehan, o apreciere asupra atitudinii filosofului Martin Heidegger față de evrei în timpul perioadei naziste. Studiul se continuă în nr. 3 al revistei și e urmat de o amplă bibliografie.

Din nr. 3 amintim, la rubrica „Document”, articolul „Corneliu Z. Codreanu în lumea propriei gândiri”, de Damian Hurezeanu.

PRESĂ

Autorul se referă atât la „Politica externă” cât și la „Politica internă”, a presei vremii, minată de „un antisemitism visceral și o exaltare exclusivistă a fondului etnic...”

Nr. 4. La rubrica „Repere filosofice” este inserat articolul „Metafizica și politica. Ontologia antisemită la Mircea Eliade” (articolul se continuă în nr. 5), de Daniel Dubuisson. Esul prezentat într-o primă formă la seminarul lui Maurice Olender, la Ehes (1992). El rezumă câteva concluzii... consacrate marilor mitologii ale secolului XX...”

Din nr.5 selectăm: „Intellectualitatea și mișcarea fascistă din România”, de Constantin Petculescu, despre o generație „debusolată, marcată de toate refulările, frustrările și umilințele unei societăți neputincioase în fața unei crize”, fascinat de filosofia lui Nae Ionescu, care a pregătit ideologic mișcarea legionară, identificându-se cu ea. Exemplificări în „Extrase din presa vremii”, unde sunt inserate fragmente apărute în „Buna Vestire”, 1940, semnate de Nae Ionescu, Constantin Noica,

Mircea Eliade, 1937, 1938, Emil Cioran, 1934, în „Glasul strămoșesc” ș.a.

Din cuprinsul numerelor 1-3 din anul 1994 semnalăm, tot selectiv:

Din nr.1. „Regimul antonescian: istorie și mistificare”, de Radu Florian - referire la emisiunea TV din 24 ianuarie 1994 și păreri eronate emise cu această ocazie de dl Gh. Buzatu privind „elogierea lui Antonescu” și chiar „a lui Hitler”. Ne oprim și asupra studiului „Distrugerea evreilor din Europa” (I), de Raul Hilberg, traducerea fragmentelor de Ioana Ionescu. Profesor de științe politice la Universitatea din Vermont, autorul volumului „La destruction des Juifs d'Europe” este membru al organizațiilor „War Documentation Project” și „United States Holocaust Council”. Este interesant faptul că se fac referiri la „Federația Uniunii Comunităților Evreiești, prezidată de doctorul Filderman” și la „Centrala Evreilor din România. Personajul marcant al centralei era doctorul Nandor Gindgold. Filderman nu a dispărut totuși”. Studiul (partea I) este însoțit de ample note. Fragmente din acest studiu se regăsesc și în nr. 2,3.

Din bogatul nr. 3 selectăm: „Naționalismul dreptei românești din perioada interbelică”, de Dionisie Petcu. Se continuă prima parte apărută în nr. 2 al revistei: „Democrația parlamentară în istoria României” (I), de Damian Hurezeanu. Prima parte a studiului „Repere culturale ale antisemitismului din România în secolul al XIX-lea” (I), de Victor Neumann, discută fenomenul naționalismului discriminatoriu, dar și acele opțiuni nediscriminatorii. Sergiu Tămaș semnează studiul „Viitorul civilizațiilor - conflict sau cooperare”, modificări ale lumii de azi, cu referiri la esul „Ciocnirea civilizațiilor”, de Samuel P. Huntington, apărut în revista „Foreign Affairs”.

Revista de Etnografie și Folclor

Mai semnalăm faptul că în „Revista de Etnografie și Folclor”, tomul 38.5/1993 (Editura Academiei Române) este inserat studiul semnat de Alexandru Dobre, intitulat: „Un donator genețos și binecuvântat: JACQUES M. ELIAS - 70 de ani de la moarte”; un portret moral și spiritual al „acestui bancher Elias, care” s-a dovedit recunosător țării în care s-a născut, lăsând „întreaga sa avere Academiei Române”, și creând o fundație de „cultură națională și asistență publică” ce-i poartă numele.

EVELIN FONEA

Editori și întemeietori de ziare

„Multe și frumoase cărți a tipărit d. Benvenisti, zeci și sute de mii, milioane de cărți pe care le-a risipit pe toată întinderea pământului românesc, de la clasici publicați sub îngrijirea dlui E. Lovinescu, până la cei mai tineri colaboratori ai Sburătorului. O viață de om, o profunzime de jertfe pe altarul culturii românești...”

Acest bun editor, îndrăgostit de carte, mai idealist decât mulți scriitori, mai visător decât toți poezii pe care l-a publicat...”

(VICTOR EFTIMIU)

„Nu putem uita iarăși, că, la un moment dat, cele mai bune ediții ale scriitorilor noștri clasici se datorau tipografiei Samitca...”

(MIHAIL SEULESCU)

„Între profesorii capitalei, Iuliu Barasch, evreu de națiune, se bucură de onorurile cele mai distinse, de afecțiunea elevilor săi.”

(ION HELIADE RĂDULESCU)

„Nu numai librărie era la Alcalay, era și loc de întâlnire între cititori și mai cu seamă între scriitori...”

Criticul Eugen Lovinescu își ținea la Alcalay al doilea cenacul la care se discuta noutățile apărute...”

(MARIUS MIRCU)

„Cu un curaj eroic, Alcalay (...) a ridicat pe propriile lui răspuneri această editură / „Cartea Românească” / și a dus-o la prosperitate, făcând un mare serviciu literaturii și în general culturii românești.”

(FELIX ADERCA)

„Și în acest « dulce târg al leșilor »... I-am cunoscut pe Elias Șaraga, librar, editor și numismat... am fost impresionat de acest scafandru în oceanul tipăriturilor, care a scos la lumină cărți, hrisoave, scrisori, documente, contribuind la sporirea apreciabilă a tezaurului de cunoștințe istorice...”

(I. PELTZ)

AMINTIRI ȘI NU NUMAI...

Criticul de artă Radu Bogdan, un distins membru al comunității noastre, ne-a obișnuit să ne semnaleze - pentru știință - în presa vremii, momente din cultura românească și aportul unor cărturari evrei la ea. O suită de studii, găzduite cu generozitate de revista „Dilema”, în acest an, sub titlul „Micul Paris”, ne introduce în „spațiul încins al vieții intelectuale a Bucureștiului”, cu renumitele librării, biblioteci, în care poposeai uitând scurgerea timpului: „Hasefer”, „Hachette”, „Socec”, „Cartea Românească” ș.a. De altfel, criticul de artă Radu Bogdan ne-a prezentat acest subiect și într-o emisiune televizată, insistând asupra „fenomenului Hasefer”. În partea a doua a studiului, însoțit de o ilustrație reprezentând „Librăria «Hasefer» la începutul anilor '30” („... un loc de reculegere cărturărească, se vorbea în șoaptă... în librăria „Hasefer” domnea o liniște desăvârșită...”), autorul ne explică, chiar din primele rânduri, că, în limba Bibliei, Hasefer înseamnă Cartea; discută fondul acestei Catedrale a iubirii de Carte, a patronului și reprezentantului ei, citit și rafinat”, Henry Steinberg, un „excepțional răspânditor de carte prețioasă”, chiar în perioada guvernării antisemite Goga-Cuza.

Ne oprim aici, nu pentru că subiectul este epuizat, ci din dorința de a lăsa cititorului plăcerea de a parcurge numerele în care distinsul critic - autorul excepționalei monografii „Andreescu” (Vol. 1, Artistul în epocă; Vol. 2, Posteritatea critică a artistului) - ne-a delectat, dezvoltând fenomenul librării, anticariate, biblioteci, dar și invocând acele manifestări culturale și contribuția unor

personalități - oameni de literă, muzică și artă - care ne-au vizitat țara: Șaliapin, André Maurois, Jacques Thibaud, Georges

Duhamel, Pablo Casals, Jean Yonnel (originar din România) ș.a.

Ev.F.

● Librăria „Hasefer” la începutul anilor '30

ȘTIAȚI CĂ...

● Primul ziar evreiesc bilingv (română și franceză) în Țările Române, „consacrat cauzei evreilor și judaismului”, a fost „Israelitul Român”, fondat de dr. Iuliu Barasch la București, în anul 1875. Textul românesc era tipărit cu caractere semicirlice.

● Prima revistă literară a apărut la Iași în 1874, „Revista Israelită”, sub direcția lui E. Schwartzfeld (1874-1877).

● Primele publicații „în graiul popular evreiesc”, atât în Moldova cât și în Muntenia, datează din 1850. Un singur ziar, „Hajoetz”, care a apărut săptămânal, de la 12 iunie 1874 - cu subtitlul „Ziar pentru societate și familie” - a reușit să existe trei decenii, cu întreruperi.

● În 1898 a fost fondat, de către A.S. Gold și A.D. Rosen ziarul „Vocea Sionului”, recunoscut ca organ oficial al sioniștilor din România.

● La expoziția universală din Paris, 1900, lucrările tipografice expuse de „Tipografia Litografică Națională Ralian și Ignat Samitca” au fost răsplătite cu trei medalii de argint și două de bronz.

● O anexă a Tipografiei Samitca a fost prima librărie modernă craioveană: „Cartea de aur”

● Cea mai veche gazetă evreiască la noi în țară, sub direcția decanului presei evreiești din România, M. Schwartzfeld, a fost „Egalitatea”. Împreună cu Moses Gaster și Lazăr Șăineanu a organizat un cerc de studii folclorice.

● În anul 1859 a apărut la București ziarul „Et Ledaber” („Timp de vorbit”), cu o apariție scurtă. Este interesant faptul că aici au apărut patru imnuri în cinstea domnitorului Al.I. Cuza, de Eliezer Margulies.

CERCETĂRI

Evreii din Ardealul de Nord între 1940-1944

Cercetările efectuate în legătură cu această problemă ne-au oferit noi informații despre antecedentele și desfășurarea acestor evenimente tragice.

Legile rasiale promulgate de guvernul Gîrgur în august 1940, practic, nu au putut fi aplicate în zonă în cursul săptămânii următoare. În schimb, începând cu luna septembrie 1940, autoritățile horthyste instalate în Ardealul de Nord au trecut la aplicarea legilor rasiale în vigoare în Ungaria, încă începând cu anul 1938.

Cercetările privind situația evreilor din Ardealul de Nord sunt îngreunate prin faptul că, în perioada 1940-1944, relațiile sunt prezentate luând în ansamblu politica antisemită a regimului Horthy. Astfel, la 1 mai 1942, „Neue Zürcher Zeitung” relatează că autorizațiile de funcționare a tuturor farmaciilor deținute de evrei au fost anulate. La 26 martie 1942 și în alte câteva numere ulterioare s-au detaliat prevederile legii care a dispus exproprierea averilor funciare evreiești ce au depășit o întindere de 10 iugăre cadastrale. Se menționa că legea nu afecta gospodăriile agricultorilor-evrei din Maramureș, întrucât loturile lor erau mărunte. La 22 octombrie 1942, ziarul elvețian se referea la discursul parlamentar al primului ministru Kállay, care anunța generalizarea încadrării bărbatilor de vârstă militară în detașamente de muncă. „Neue Zürcher Zeitung” a obținut și câteva informații care se refereau concret la Ardealul de Nord. La 27 noiembrie 1942, cita cuvântarea contelui Béla Teleki, ținută în Camera Deputaților, care cerea soluționarea „problemei” evreilor din Ardealul de Nord în funcție de „interesele naționale maghiare”. Ministrul Dániel Bánffy, tot ardelean de origine, considera, potrivit deșezii din 7 iulie 1943, drept un succes major că au fost expropriate în zonă 70 000 de iugăre cadastrale pământ, foste proprietate evreiască.

Un moment tragic a fost semnalat la 26 octombrie 1942 și în numerele următoare ale lui „The Palestine Post”. Este vorba de dispozițiile date de guvern cu privire la expulzarea evreilor care nu beneficiau de cetățenia ungărilor. În esență, refugiați din Polonia. Din alte surse știm că cei aproximativ 15 000 - 18 000 oameni, în parte, din Ardealul de Nord, au fost predați hitleriștilor, care, în scurt timp, i-au executat, undeva, pe Nistrul superior.

Mai multe articole caută să analizeze politica antisemită a regimului Horthy. La 27 martie 1944, „Neue Zürcher Zeitung” citează ziarul londonez „Times”, care vedea esența măsurilor luate în anii precedenți în dorința de a-i „extrapa” pe evrei din viața economică și politică. Ziarul elvețian reamintează, la 3 aprilie, că atmosfera antisemită era obârșia încă în perioada imediat următoare primului război mondial.

O cotitură radicală a intervenit după 19

martie 1944, când armata hitleristă a ocupat Ungaria și la căma țării s-a instalat guvernul condus de Döme Sztójay. Această formație guvernamentală includea în programul său „soluționarea radicală” a așa-zisei probleme evreiești. „The Palestine Post” din 22 și 23 martie 1944 exprima îngrijorarea că presiunea hitleristă ar putea continua mai departe, punându-i în pericol direct pe evreii din România și pe cei în viață în Transnistria.

Ziarele studiate de noi reproduc, în zilele următoare, avalanșa măsurilor antisemite din ce în ce mai brutale. „Neue Zürcher Zeitung” preciza, la 3 aprilie, că au fost concediați cei din serviciul statului, comitatelor comunelor, regiilor publice, Băncii Naționale etc. S-a confirmat îndepărtarea lor din presă și din artă și au fost excluși de la practicarea avocaturii. „Neue Zürcher Zeitung” - la 25 aprilie, iar „The Palestine Post” - la 24 mai, anunțau confiscarea magazinelor de desfacere, îngrădirea circulației evreilor pe străzi și obligația de a purta steaua galbenă.

La 1 mai, cititorii ziarului elvețian au aflat faptul că au fost interzise operele unui număr de 148 de autori evrei, disponându-se îndepărtarea cărților respective chiar și din bibliotecile publice. La 25 mai, același ziar aplice titolul valorilor confiscate în Ungaria de la evrei la mai multe miliarde de pengő. „The Palestine Post” din 26 iunie 1944 prelua aprecierile din „New York Times” referitoare la acțiunile secretarului de stat László Endre, unul dintre cei doi mandatar ai înfăptuirii practice a măsurilor antisemite, calificându-le drept „un veritabil sadism”.

Etapa a doua a aplicării noii politici antisemite a constituit crearea ghetourilor. La 14 mai, „Neue Zürcher Zeitung” făcea remarcă la adresa creării acestora în Ardealul de Nord. La 25 mai, se arăta că evreii sunt concentrați în anumite „sectoare”, ceea ce echivala cu comasarea ghetourilor având efective mai mici. Concret, se menționează cele de la Oradea și Cluj. „The Palestine Post” din 1 mai știa doar de vreo 30 000 de persoane din Ardeal și Rusia Subcarpatică încarcerate, măsură explicată prin apropierea zonei de operațiuni militare. Mai târziu, informațiile ziarului devin mai precise.

Apogeeul persecuțiilor a fost atins începând din a doua jumătate a lunii mai, când s-a trecut la deportări. Plecând de la motive militare și politice, derularea procesului de deportare a avut ca obiective prioritare Rusia Subcarpatică și Ardealul de Nord.

Primele știri certe au apărut în „The Palestine Post” din 20 iunie 1944. De fapt, informarea a parvenit din partea rezistenței poloneze având legături cu Comitetul Național Polonez, respectiv guvernul în emigrație la Londra. Potrivit știrilor recepționate la 15 mai, a trecut granița polonă un tren compus din 62 de vagoane, în care erau masați copii. În

continuare, au fost îndreptate spre lagărele morții zilnic câte șase trenuri, asigurându-se posibilitatea găzduirii cotidiene a unui număr de 6 000 de oameni. Destinațiile principale ale trenurilor au fost Auschwitz, Treblinka și Răvaruska. La 7 iulie, „Neue Zürcher Zeitung” a oferit amănunte zguduătoare despre viața din ghetouri, înainte de deportări. S-a arătat că evreii erau îngrămădiți într-un spațiu redus exemplificându-se cu situația din Oradea și Muncaci. Date mai complete au fost obținute de „The Palestine Post” și publicate la 9 iulie.

Măsurile sus-amintite au provocat repulsie în rândurile majorității creștinilor. „Neue Zürcher Zeitung” din 8 iulie a difuzat știrea că la Oradea au fost sancționați sute de creștini, deoarece au căutat să dea un anumit ajutor celor năpăstuiți. Presa

străină a înregistrat o serie de proteste ale unor factori responsabili. La 30 mai 1944, „Neue Zürcher Zeitung” înregistra poziția cardinalului Serdi, primatul bisericii catolice din Ungaria, ce-i drept în primul rând în legătură cu creștinii declarați drept evrei pe baza legilor rasiale. La 13 iunie, „The Palestine Post” evidenția mesajul cardinalului Spielmann, arhiepiscop de New-York și al primatului anglican de Canterbury. „Neue Zürcher Zeitung” a publicat telegrama regelui Suediei adresată regentului Horthy, precum și declarațiile secretarului de stat Cordell Hull și ale ministrului de externe Anthony Eden. „The Palestine Post” din 20 iulie și 1 august sublinia intervenția Vaticanului. La 31 iulie, „Neue Zürcher Zeitung” publică un comunicat din partea Consiliului Internațional al Crucii Roșii. Potrivit acestuia, regentul Horthy s-a angajat să nu mai facă deportări în Polonia. În realitate, pentru evreii din Ardealul de Nord măsura era inoperantă, marea lor majoritate nici măcar nu mai erau în viață.

EUGEN GLÜCK

MIRIAM BRANLOFF

HOLOCAUST

EXPOZIȚIE

În memoria lui Joseph Schmidt

La Viena s-a deschis o expoziție cu prilejul celei de-a 90-a aniversări a zilei de naștere a cântărețului Joseph Schmidt. În ziua deschiderii expoziției, a fost aplicată, cu acest prilej, o ștampilă specială a administrației poștale austriece.

Reamintim că Joseph Schmidt s-a născut

la 4 martie 1904, la Davinien, în Bucovina. A fost mai întâi cantor la Sinagoga din Cernăuți, apoi la Viena și la Berlin. La 9 mai 1933, a avut loc, tot la Berlin, premiera filmului „Un cântec străbate lumea”, care a consacrat melodia cu același titlu interpretată de cântăreț, Goebbels, ministrul propagandei în Germania nazistă, a declarat atunci că nu vor fi luate măsuri contra interperetului, ceea ce n-a împiedicat, însă, de a i se interzice lui Schmidt să mai intre în clădirea Radiodifuziunii germane. Cariera strălucită a lui Joseph Schmidt a continuat la Viena și la New York, unde a cântat și la Metropolitan Opera, împreună cu Richard Tauber, un alt mare tenor evreu refugiat din fața terorii naziste. În 1934, a vizitat Eretz Israel, apoi a susținut spectacole în Belgia, Olanda, Bulgaria, Iugoslavia și România. După izbucnirea celui de-al doilea război mondial (1

CONFERINȚĂ

Șoă, o tragedie unică

Franklin R. Little, care, de la al doilea război mondial, luptă pentru a demonstra că prin Șoă se înțelege o nedreptate unică, făcută evreilor, a ținut prima conferință din 1988 de la Oxford și a inițiat și sesiunea din acest an de la Berlin, robind și cuvântul de deschidere a acesteia. Au fost prezentați 650 de oameni de știință care se ocupă de această temă. În special în S.U.A., tema Holocaust este studiată ca disciplină aparte în multe universități.

Conferința a avut loc la Universitatea Humboldt, din Berlin, fiind planificată încă în urmă cu patru ani. O dată cu cele 210 referate de principiu, care fuseseră întocmite exhaustiv în scris, s-a putut realiza și un șir de manifestări, care s-au ținut zilnic, după prezentarea referatelor principale, pe tema: teologie, filosofie, pedagogie, antisemitism, istorie, literatură, teatru, medicină, politică și rezistență în cel de-al treilea Reich. Unicitatea fenomenului de Șoă pe care profesorul Little a proclamat-o merita de la catedra Temple University Philadelphia și în timpul activității sale în Germania, a fost tratată în continuare pe larg și admirabil în referatul prezentat de dr. Yehuda Bauer, profesor la Universitatea Ebraică din Ierusalim, care a subliniat că alte masacre în masă cunoscute în istorie sunt depășite cu mult de dimensiunile tragediei trăite de poporul evreu.

Învățămintele trase din această pagină însângerată a istoriei trebuie asimilate, prin multiple contacte și discuții cu tineri germani, întrucât persistența xenofobiei ca fenomen cotidian și bagatelizarea gravității ei sunt periculoase.

DECESE

Comunitatea Evreilor din Carei anunță cu adânc regret încetarea din viață a dlui HALASZT EUGEN care, timp de 10 ani, a fost un vrednic și atașat activist al obștei noastre. Fie-i amintire binecuvântată!

Părinți zdrobiți evocă cu durere, lacrimi și dor înfinit că, în luna Kislev 5754 s-au împlinit 11 ani de când au pierdut-o pe scula lor fiică inginer ROZICA SOR-DORNEANU. A fost bucuria și mândria noastră.

Un pios și dureros omagiu pentru sufletul ei generos și dragostea ei de carte îi închină părinții veșnic îndurerăți: Surica și Iancu.

Berta - soție, cu multă durere anunță decesul dragului ei soț LEIBOVICI LEON (Lonciu), fost magistrat. Înhumarea a avut loc la 26 iunie a.c. la Cimitirul Sefard. Te.648 69 62.

Cu inimile îndurerate, surorile Zilberman Maria și Tabacinic Dina amintesc celor care au iubit și apreciat pe doctor SONIA GHINZBURG din Galați, că la 29 septembrie se împlinește un an de când ne-a părăsit. Fie-i memoria binecuvântată!

FILM DOCUMENTAR

„Cine salvează o viață salvează lumea întreagă“

Un film documentar, creat recent în Austria, despre trei oameni, de obârșie evreiască, care au putut supraviețui regimului nazist, ascunși în Austria, se bazează pe relațiile supraviețuitorilor și ale protectorilor lor și înfățișează prigonirea, amenințarea, violența, respingerea și viața sub ocupația nazistă. Filmul „Cine salvează o viață salvează lumea întreagă” este un omagiu adus solidarității, omiei și ajutorului altruist acordat în pofida sistemului dominant pe atunci.

Dintre cei 200 000 de evrei care trăiau în Austria înainte de 1938, numai 600 au putut supraviețui terorii naziste în patria lor.

Regizoarea Alisa Doner, născută în Israel, a depășit trei dintre acești oameni. Ascunși în pivnițe, trăind sub nume false și reușind de mai multe ori să scape de călăi în ultimul moment, ei au străbătut perioada regimului nazist într-o teamă permanentă de a fi descoperiți și exterminați, așa cum a fost exterminată aproape întreaga populație

evreiască austriacă.

Având în vedere faptul că înfiorătorul act al prigonirii a avut loc în fața ochilor populației, care, în majoritate, privea fără să protesteze, apar cu atât mai semnificative puținele exemple de umanitarism, de ajutorare, chiar cu prețuri vieții, a evreilor urmăriți. Filmul încearcă să aprecieze la justa valoare și acest aspect al „celeilalte Austriei”.

Alisa Doner a declarat, la lansarea filmului, că l-a realizat din dorința de, a arăta tinerilor că nu trebuie să fie neapărat un mare erou pentru a veni în ajutorul oamenilor; că există totdeauna posibilitatea de a rămâne om”.

Filmul „Cine salvează o viață salvează lumea întreagă” a apărut ca rezultat al colaborării dintre Ministerul federal austriac al Învățământului și Artei, Departamentul pentru Religie al TV și Prisma-Film. El va fi difuzat în noiembrie anul acesta. Ministerul Învățământului va prezenta acest film documentar și în școli.

Cuvântări rostite la comemorarea a 30 de zile de la atentatul terorist de la Buenos Aires

Președintele F. C. E., acad. NICOLAE CAJAL

Excelența Voastră domnule ambasador al Statului Israel,

Excelența Voastră domnule însărcinat cu afaceri al Argentinei,

Excelențe,

lubiți frați și surori,

Doamnelor și domnilor,

Voi începe prin a vă mulțumi pentru faptul că ați răspuns invitației noastre de a fi, astăzi, aici, pentru a marca scurgerea a 30 de zile de la un criminal, laș, atentat, abominabil act terorist, de la detonarea unei cantități de circa 300 kg de exploziv (nitrat de amoniu și nitroglicerina) plasată la imobilul de 7 etaje al Asociației Mutuale Israelite Argentine din Buenos Aires. În urma exploziei și-au pierdut viața 95 de persoane și au fost rănite 250 (multe în stare gravă), evrei și neevrei, iar clădirea a fost în totalitate distrusă.

Suntem aici pentru a comemora, pentru a plânge aceste nevinovate victime ale bestialității unor primitivi inumani.

Desigur, actul, la origine, este un act antisemit, antievreiesc, dar ca de multe ori - și apare evident faptul - antisemitismul, cu caracterul său ilocig și aberant, aduce prejudicii și neevreilor și pune în pericol viața oamenilor și orânduirile democratice.

Iată de ce, în acest sfârșit de mileniu, în perspectiva intrării omenirii în mileniul III, pe care-l dorim și îl sperăm prosper și logic, cu atât mai mult cu cât, în multe puncte ale globului, asistăm la izbucniri de ură, xenofobie, intoleranță, antisemitism, dar vorbim din ce în ce mai mult despre drepturile omului (și am vrea ca nu numai să vorbim despre ele), iată de ce - spun - este momentul ca oamenii adevărați, indiferent de culoare, cetățenie, origine etnică, religie, apartenență politică, ocupație, să găsească soluții eficiente de combatere a acestor rușinoase comportamente inumane. Atentatul odios de la Buenos Aires vine o dată în plus să atragă atenția asupra antievreismului, antisemitismului barbar, bazat pe ură, incultură, lipsă de educație, să atragă atenția asupra importanței terorismului criminal ce pune în pericol evoluția regimurilor democratice, pune semne de întrebare pentru însăși civilizația.

Să nu uităm că acest atentat terorist din Buenos Aires, pe care-l condamnăm împreună astăzi, este al doilea în decurs de doi ani împotriva unor obiective evreiești din Argentina,

țară în care trăiesc circa 300 000 de evrei; m-am referit la atentatul împotriva Ambasadei Israelului și care a făcut, de asemenea, multe victime (30 de morți, 220 de răniți). Trebuie remarcate atitudinea de condamnare fermă a acestui act terorist de către președintele argentinian, Carlos Menem, de către guvernul respectiv, demersurile făcute pentru descoperirea criminalilor. Într-un mesaj radiotelevizat, președintele Menem a cerut iertare națiunii pentru acest atentat. În pofida unei puternice ploii, circa 150 000 de argentinieni au manifestat, protestând, adunați în „Piața Congresului”, printre aceștia remarcându-se președintele Carlos Menem, fostul președinte Raúl Alfonsín, ambasadorul Israelului, reprezentanți ai unor organizații sindicale, politice și religioase. Mass media anunță iminenta descoperire a atentatorilor și, mai important, a celor ce l-au împins la această crimă împotriva umanității.

Să ne aplecăm, cu smerenie și doliu, doamnelor și domnilor, în amintirea acestor victime nevinovate și vă rog să acceptați ca, înainte de a da cuvântul Excelenței Sale domnului Avshalom Megiddon, ambasadorul Statului Israel la București, să păstrăm un moment de reculegere.

Ambasadorul Statului Israel, dl AVSHALOM MEGIDDON

Stimate domnule președinte, Domnule consilier prezidențial, domnilor ambasadori, domnilor șefi de misiuni diplomatice,

Doamnelor și domnilor, Azi, când comemorăm a treizecea zi de la dispariția celor aproape o sută de frați și surori din Buenos Aires, morți în atentatul criminal asupra clădirii Comunității Evreiești, ne exprimăm solidaritatea între Israel și frații din Diaspora.

Suntem unul pentru toți și toți pentru unul!

Dar nu numai Comunitatea Evreiască din Buenos Aires a fost lovită în ultima vreme. În martie, s-a încercat detonarea unui camion-capcană lângă Ambasada israeliană din Bangkok. În aceeași săptămână cu cele întâmplate la Buenos Aires, prin acțiunea unui terorist sinucigaș, un avion din Panama a explodat și, ca urmare, au murit 21 de persoane, dintre care 12 erau evrei. Au urmat cele două atentate de la Londra, unul la Consulatului israelian și cel de-al doilea la una dintre instituțiile Comunității Evreiești.

Scopul acestor acte teroriste este subminarea procesului de pace între Israel și arabi. Aceste acțiuni nu au o formă clasică de antisemitism. Se încearcă și o extindere a conflictului arabo-israelian, și anume o transformare a lui într-un conflict islamic-evreiesc.

Cei ce doresc aceasta sunt niște fanatici, a căror mentalitate a rămas la nivelul secolului al șaptelea.

Când Statul Israel și majoritatea statelor arabe și palestinienii avansează pe drumul

ireversibil către pace și obținerea ei este iminentă, există elemente care resping pacea și încă mai doresc distrugerea Israelului. Aceștia sunt fanaticii islamici, care cred că vor împiedica obținerea păcii și vor doborî Israelul prin aceste acțiuni teroriste.

Israelul știe însă ce are de făcut.

Va continua negocierile de pace și va lăsa teroriștii oriunde se vor găsi ei. Cei care programează, organizează, finanțează și pun în practică actele teroriste își neagă participarea, dar noi cunoaștem foarte bine cine se ascunde în spatele Hezbolah-ului din Liban, al Hamas-ului sau al altor grupări, indiferent ce nume poartă. Ei pot nega și minți, numai că adevărul va ieși, ca întotdeauna, la lumină.

În toată lumea, autoritățile fac eforturi deosebite pentru a proteja toate așezămintele evreiești, dar, problema fiind așa de serioasă și de critică, este necesar mai mult decât protejarea acestora și cooperarea serviciilor de securitate.

Am sentimentul că este nevoie, la nivel internațional, de coordonarea comună a unor eforturi guvernamentale, din punct de vedere diplomatic, politic și economic, pentru a-i putea obliga pe adepții terorismului să renunțe.

În lupta dintre terorism și pace, pacea va câștiga!

Va fi nu numai victoria Israelului, ci a tuturor popoarelor din Orientul Apropiat.

Victimele de la Buenos Aires și din Panama, precum și altele, fie din Israel, fie din altă parte a lumii, sunt victime ale luptei pentru pace.

Odihească-se în pace!

Adunarea generală

a Comitetului de Conducere al F.C.E.

La 1 septembrie a.c., în sala de festivități din str. Popa Soare, a avut loc adunarea generală a Comitetului de conducere a Federației Comunităților Evreiești din România, având înscrisă pe ordinea de zi alegerea unui nou șef rabin.

Intrunirea a fost prezidată de acad. prof. dr. Nicolae Cajal, președintele F.C.E.. La prezidiu s-au aflat d-nii: ing. Theodor Blumenfeld, secretar general al F.C.E., av. Iulian Sorin, secretar general adjunct, dr. Ernest Neumann, Prim Rabin, din Timișoara, Alexandru Sivan, director general, prof. Haim Riemer, redactor șef al Revistei Culturii Mozaic, ec. David Bănescu, șeful secției Asistență, prof. dr. doc. Marcel Saragea, directorul Căminului de bătrâni, Amalia și Șef Rabin dr. Moses Rosen, dr. Charles Crupariu, directorul Căminului de bătrâni „Martin Băluș”, prof. arh. Tiberiu Benedek, șeful serviciului Bunuri și hahamul Eliezer Glantz.

Au fost prezenți membri ai Comitetului de conducere a F.C.E., președinți de comunități din țară, ziaristi.

A participat dl dr. Zvi Feine, directorul „Joint”-ului pentru România.

Exprimându-și regretul de a nu putea da curs procedurii de alegere în condiții democratice a unui nou șef rabin, dat fiind că unul dintre cei doi candidați s-a retras, dl acad. Nicolae Cajal a mulțumit dlui Zvi Feine, care a fost mandatat din partea F.C.E. pentru selecționarea și propunerea de candidați pentru această înaltă funcție și l-a rugat să se ocupe în continuare de această problemă, împreună cu dl Yitzhak Artzi, președintele Asociației Evreilor Originari din România în Israel, sub auspiciile dlui Israel Lau, Șef Rabin al Statului Israel. Până la întrunirea condițiilor necesare alegerii unui nou șef rabin, președintele F.C.E. a anunțat că dl Prim Rabin dr. Neumann va asigura asistența populației evreiești în probleme de cult.

În continuare, dl acad. Nicolae Cajal a făcut o succintă expunere a programului de perspectivă a activității Federației, constând într-o politică de mare corectitudine și de mare deschidere, subliniind caracterul independent al instituției noastre față de orice curente politice, neadmițând ingerințe din afară ori de unde ar veni. D-sa a anunțat că a fost înființată o comisie care are ca scop elaborarea proiectului unui nou statut al Federației, proiect care urmează aș fi discutat de conducere, trimis comunităților și apoi supus aprobării într-o viitoare adunare generală. În noul program al Federației, un loc important îl va ocupa activitatea culturală, ca mijloc de mai largă cunoaștere, mai bună receptare a vieții evreiești în țară, și, prin aceasta, de combatere a unor atitudini antievreiești. Președintele F.C.E. a cerut comunităților să pregătească informări privind bugetul local pe 1995 și situația arhivelor, necesare întocmirii unui istoric al comunităților respective. În numele prezidiului F.C.E., al d-sale personal, dl acad. Nicolae

Cajal a urat celor prezenți sănătate, bucurii, contribuții cât mai substanțiale aduse Federației pe anul 1995.

Aceleași bune urări au fost adresate adunării de dl Zvi Feine, directorul pentru România al „Joint”-ului care, în numele organizației pe care o reprezintă, a felicitat obștea noastră pentru alegerea dlui acad. Nicolae Cajal în funcția de președinte al F.C.E., asigurând populația evreiască din România de întreg sprijinul, în continuare, al „Joint”-ului, bugetul pentru România rămânând neschimbat, în pofida faptului că organizația sa va trebui să aloce anul acesta un fond important pentru ajutorarea evreilor din Rusia.

Au luat cuvântul în continuare dl ing. Pincu Kaiserman, președintele Comunității Evreilor din Iași, dl Gideon Bruckmaier, dl ing. Tiberiu Roth, președintele Comunității Evreilor din Brașov, dl Ticu Goldstein, dl dr. Suhar Abramovici, președintele Comunității Evreilor din C-lung Moldovenesc, dl Willy Moglescu, dl Sergiu Stanciu, directorul Editurii „Hasefer”, dl M. Gocjaru, președintele Comunității Evreilor din Bacău, dl Radu F. Alexandru, dl Iosif Weintraub, președintele Comunității Evreilor din Sighet, dl Alfred Faust, președintele Comunității Evreilor din Galați, dl Alfred Berger, președintele Comunității Evreilor din Câmpina.

Mulțumind „Joint”-ului din S.U.A. și Israel pentru ajutorul acordat evreilor din România în vederea asigurării unor condiții de viață evreiască demnă și după dispariția regretatului Șef Rabin dr. Moses Rosen, dl Oly Lazăr, vicepreședintele C.E.B., a arătat că, în București există șase sinagogi în funcțiune, subliniind meritele Prim Rabinului dr. Neumann, ale hahamului Glantz, ale prim-cantorilor pentru eforturile depuse în direcția continuării unei vieți religioase normale. D-sa a făcut apel la președinții de comunități pentru supravegherea și în viitor a activității cursurilor și corurilor de Talmud Tora.

Apreciind programul propus de președintele F.C.E., dl Prim Rabin dr. Ernest Neumann a mulțumit, totodată, reprezentantului „Joint”-ului pentru eforturile ce le face în vederea ajutorării evreilor din țara noastră.

În cuvântul d-sale, dl av. Iulian Sorin, secretar general adjunct al F.C.E., a cerut președinților de comunități - în legătură cu stabilirea bugetului pe 1995 - să evalueze, operativ și corect, sursele de venituri, să facă un inventar al tuturor bunurilor comunitare și să se implice mai mult în difuzarea Revistei Culturii Mozaic, nu numai în rândurile populației evreiești, ci și în ale celor neevreiești, ca mijloc de luptă împotriva fenomenelor antisemite din societatea noastră.

În încheiere, dl acad. Nicolae Cajal, președintele F.C.E., a arătat că, deși, adunarea generală nu și-a putut îndeplini sarcina de a alege acum un șef rabin, ea s-a constituit, în cele din urmă, într-un succes, fiindcă propunerile avansate de vorbitori vor ajuta la luarea unor decizii cât mai ferice pentru bunul mers al Federației.

LUNA TIȘRI

Urmare din p. 1

În luna Tișri. De la zilele de bilanț sufleteș și cântă adăncă, de elevară sufletească și hotărâre fermă de a trăi mai demn și mai frumos și până la sărbătoarea recoltei, urmată de sărbătoarea încheierii lecturii și studiului

Torei, dar și a reînnoirii lecturii ei, iată o paletă foarte variată și emblematică a sărbătorilor care jalonează viața evreului, îi dau conținut și frumusețe.

Spirit și materie, materie și spirit, iată ce înseamnă Luna Tișri și ce trebuie să însemne întregul an iudaic și întreaga noastră existență.

ÎNCEPUT DE AN IUDAIC

Urmare din p. 1

zilelor de Roș Hașana și a urat tuturor celor prezenți „Kiiva Vahatima Tova” - Să fie înscrisă în Cartea Vieții, a unei vieți bune, cu sănătate și îndeplinirea tuturor dorințelor bune.

Rugăciunile care au urmat în această seară și în cele două zile de An Nou evreiesc au fost rostite cu evlavie, cu dorința fierbinte a tuturor enoriașilor de a obține de la Cel ce pe toți ne conduce, un an de pace și bunăstare pentru noi și pentru întreaga omenire.

Festivalul comunităților etnice din România

O formație corală a comunității noastre evreiești, condusă de Izu Gott, a participat, în zilele de 1-2 septembrie, la ediția I a Festivalului comunităților etnice din România, care s-a desfășurat la Botoșani.

Festivalul a debutat, la 1 septembrie, cu parada portului popular. A urmat un frumos spectacol, prezentat de formațiile artistice ale comunităților etnice prezente la Festival.

Vineri 2 septembrie a avut loc un colocviu-dezbateri, cu tema: „România - un posibil model de conviețuire etnică” și vernisajul

expoziției „Mărturie ale conviețuirii etnice în România” și apoi recitaluri prezentate de formațiile participante.

Tuturor formațiilor li s-au înmănat diplome de participare și câte o frumoasă cupă de cristal cu Insemnele Festivalului.

A fost un prilej de cunoaștere reciprocă a membrilor formațiilor, reprezentând etnicile trăitoare pe pământul binecuvântat al României, unde oameni de diferite naționalități conviețuiesc și muncesc alături de români pentru binele și prosperitatea patriei comune - ROMÂNIA.

CONTRIBUȚII ALE EVREILOR-ROMÂNI ÎN ȘTIINȚELE EXACTE ȘI ÎN TEHNICĂ (V)

●SUS: Frații Adolf (stânga) și Mendel (dreapta) Haimovici JOS: Iuliu Popper

În legătură cu științele geologice, vom evoca figura a încă unui om de știință evreu-român cu o existență nedrept de scurtă, fiind vorba de **David Roman** (1885-1927), care inițial își semna lucrările D. Rotman. A obținut licența în științe fizico-chimice la Universitatea din București (1907). La îndemnul geologului Ludovic Mrazec, studiază **Masivul eruptiv de la Greci**, din județul Tulcea, care devine o exemplară teză de doctorat în geologie (1922) și o contribuție notabilă la descifrarea structurilor zonale și petrografice a masivului. Numit șef de lucrări (1915), l-a înlocuit pe profesorul Gh. Munteanu Murgoci la catedra de petrografie de la Școala Politehnică (1919). În 1926, devine el însuși profesor universitar de mineralogie și petrografie la Școala Politehnică (Murgoci decedase în 1925); în același timp, este șeful Secției de Prospekțiuni (1925) și geolog-șef (1926) la Institutul Geologic al României. David Roman este autor de lucrări valoroase de geologie economică, ca, de pildă, **Aurul și argintul din Transilvania** (1922). A fost, totodată, un promotor de seamă al introducerii metodelor geofizice moderne în prospekțiunile din România. A colaborat cu L. Mrazec la studii geologice în Peninsula Sinai și în Yemen, iar cu Al. Codarcea la elaborarea lucrării **Bibliografia Geologică a României**. Continuând tradiția lui J. Barasch, a fost un asiduu popularizator al științei, între 1924-1926 conducând „Ziarul științelor și călătoriilor”. **Moartea sa timpurie, scria academicianul Dan Giuscă, a lipsit învățământul geologic de un profesor de înaltă clasă, cu deosebită claritate de expunere, cu grijă deosebită pentru pregătirea tinerelor cadre, cu remarcabile însușiri de cercetător**.

Ca și în cazul lui D. Roman, o moarte timpurie l-a răpit, la numai 36 de ani, pe exploratorul și inginerul **Iuliu Popper** (1857-1893), dar în existența sa meteorică a realizat nespuse de mult. Acest fiu al unui modest librar, anticar și editor de pe Calea Văcărești, în același timp ebraist și profesor la o școală

evreiască (Naftali G. Popper), a absolvit liceul la București (1875) și Școala Politehnică la Paris (1879), a lucrat apoi doi ani la Compania Canalului de Suez, după care a început să colinde continentele; explorările sale extinse au cuprins Europa, Africa, Asia, America de Nord și America de Sud, el menținând însă, în mod permanent, strânse legături cu familia sa din București și cu Societatea Geografică Română (care avea să-l aleagă membru corespondent în 1887). În 1885, a sosit în Argentina, iar în anul următor a întreprins prima explorare sistematică a Țării de Foc, unde a făcut importante descoperiri geografice, mineralogice, etnografice și a luat apărarea băștinășilor, pe care fermierii așezați pe coastele insulei urmăreau să-i extermină. Până la sfârșitul vieții sale, a desfășurat o susținută activitate civilizatoare în Țara de Foc (organizează așezări permanente, explorări miniere, construiește căi de comunicații, emite monezi și timbre etc.); este și primul evreu care a emis o marcă poștală. A dat denumiri românești unor formațiuni geografice descoperite, iar argentinienii au introdus, la rândul lor, în nomenclatura cartografică o „Terra Popper”, un „Faro Popper” - Laguna Popper. A realizat primul raport fotografic din Țara de Foc, fotografiile respective păstrându-se într-un album aflat la Federația Comunităților Evreiești din România, care l-a și multiplicat în 1986.

În încheiere, câteva mențiuni despre doi mari matematicieni: **Adolf și Mendel Haimovici**, ultimul fiind membru corespondent al Academiei Române (deci, nu numele contează, ci valoarea) și doi merituosi ingineri care au făcut cinste profesiunii lor. Este vorba, în primul rând, de **Teofil Revici** (1895-1983), nepotul filologului și folcloristului **Moses Gaster**. A urmat Școala Națională de Poduri și Șosele din București, absolvind-o în 1919. Ca profesor în învățământul tehnic superior (specialitatea construcții și poduri metalice), a desfășurat o îndelungată și rodnică activitate, dar principala sa contribuție în

tehnică a adus-o în teoria și practica construcțiilor. Astfel, a elaborat și introdus o nouă metodă care simplifică consolidarea podurilor metalice, ca și un nou procedeu de calcul al acestui tip de poduri, a dat noi soluții pentru reconstrucția unor poduri metalice (1923-1945), a efectuat lucrări de construcție a unor importante linii feroviare, a condus proiectarea primului schelet metalic sudat de la noi (la Palatul Administrativ C.F.R.). În 1955 a fost distins cu Premiul de Stat.

În aprilie 1981, „Revista Culturii Mozaic” publica o mărturie a regretatului inginer academician **Martin Bercovici** (1902-1971), din care reținem aceste rânduri, chiar dacă nu ni se par într-un totu concludente: „Pe mine mă cheamă Bercovici, nu mi-e rușine și nu-mi strică! Principiul este să fii stăpân pe profesie, să te impui prin știință!”

Într-adevăr, inginerul M. Bercovici a izbutit să se impună din plin prin capacitatea sa profesională. Absolvent al Școlii Politehnice din București (1926), a desfășurat o îndelungată activitate de inginer la Societatea de Gaz și Electricitate din București (1927-1948), contribuind la dezvoltarea și modernizarea instalațiilor de alimentare cu energie electrică. În timpul celui de-al doilea război mondial, a organizat, în cadrul „Colegiului Bercovici” din București, cursuri pentru studenții evrei înălțurați din învățământul de stat. Începând din 1947, a activat în Ministerul Energiei Electrice, ca director; a organizat și a condus Institutul de Studii și Proiectări Energetice, a contribuit la conceperea și înfăptuirea programului de electrificare a țării. Începând din 1947, a predat la Institutul Politehnic cursul de rețele și sisteme electrice, devenind, totodată, pionier al energiei generale ca disciplină în România și aducând contribuții științifice importante în specialitatea sa (calculul curentilor de scurt-circuit, aplicarea teoriei grafelor în studiul rețelelor electrice, reglajul puterilor și frecvenței în sistemele electrice etc.). „Trăsăturile dominante ale activității sale - aprecia revista «Studii și cercetări de

energetică și electrotehnică» - au fost orizontul larg, promovarea noului și a progresului, conceperea de soluții noi și originale”.

Iată-ne la capătul acestui tur de orizont, incomplet firește, dar, sperăm, totuși relevant prin valoarea oamenilor de știință și a inginerilor înfățișați - desigur, fiecare în prea puține rânduri.

Regretăm în mod special că nu am putut identifica destule date pentru a schița figurile a încă doi ingineri, sperând însă că cititori scrierii de față ne vor ajuta să le completăm. Este vorba în primul rând de un pionier al aeronauticii, din primul deceniu al acestui veac, în epoca ei eroică, inginerul **Ernest Grünbaum**, constructor de planoare și avioane, care a efectuat ascensiuni prin 1908 (conform revistei „Viața israelită”, nr. 8, din 1 dec. 1909) și de inginerul **Martin Bank**, care, în anul 1920, a înregistrat primul brevet din lume pentru fabricarea acțienilor din gaz metan*, după cum consemna istoricul științei S. Rașeev; brevetul a stărnit un asemenea interes încât a fost ulterior patentat în 42 de țări.

I. M. ȘTEFAN

Legături seculare între poporul român și Țara Sfântă (II)

România a fost una dintre primele țări care au recunoscut statul evreu modern. Prin Balcani, în special, prin România, a fost tranzitat către Israel armament sovietic din Cehoslovacia, fără de care - cum recunoștea **Golda Meir** - forțele israeliene n-ar fi putut face față războiului impus de țările arabe. Aceasta; într-un moment când Anglia înarma Iordania, iar Statele Unite declaraseră un embargo total asupra trimeriei de armament în Orientul Apropiat.

După cucerirea independenței Statului Israel, un val mare de evrei din România au plecat spre țara străbunilor, spre a pune umărul la reconstruirea acesteia. Meritul principal al reușitei acțiunii de Alia, adică plecarea evreilor din România în Israel, l-a avut Șef Rabinul Cultului Mozaic din România și, totodată, președintele Federației Comunităților Evreiești din România, dr. **Moses Rosen**. În ciuda propagandei antisioniste făcute de organele de partid comuniste, a fost posibil ca circa 400 000 de evrei români, adică 97% din întreaga populație evreiască, să poată ajunge în Israel. În articolul intitulat: „Rețeta”, epilog al cărții sale „The Face of Survival”, Eminentă Sa demonstrează că, „fără gălgăie, demonstrații și certuri, noi am izbutit să facem ca interesele României să coincidă cu interesele noastre, însă nu împotriva conducătorilor țării, ci cu deplina lor aprobare (...) Am izbutit să conving guvernul român că, făcând bine evreilor, făcându-le dreptate, ar putea dobândi avantaje în ceea ce privește opinia publică, relații comerciale și simpatii politice. Așa s-a întâmplat că «afacerile» au fost profitabile pentru ambele părți. Ce ne poate învăța această experiență înconunată de succes? Dintre cele două metode, cea gălgăioasă, bazată pe sloganul «Dați drumul poporului să plece» și cea pe care am folosit-o noi, adică a persuasiunii, metoda noastră a izbutit, în timp ce prima a eșuat în întregime”.

ajuns la Lod (principalul aeroport al Israelului-n.n.) Ei nu s-au rătit îndreptându-se spre alte continente, deoarece învățaseră la Talmud Tora, deoarece țința lor nu era emigrarea, ci Alia; cu alte cuvinte, scopul lor nu a fost fuga din România, ci reclădirea Țării Sfinte”.

La aceasta a contribuit și faptul că, în timp ce educația religioasă și învățarea limbii ebraice erau interzise în majoritatea țărilor comuniste, în România evreii se bucurau de libertate religioasă, fiindu-le date de cursuri de ebraică, coruri de tineret etc. În timp ce, în celelalte țări, nici un ajutor nu era cu putință, în România, „Joint”-ul ajuta, din 1967, mii și mii de evrei; în fine, Congresul Mondial Evreiesc a avut în acest timp (până în 1989) un singur membru din Europa Răsăriteană: România.

Evreii români din Israel nu-și uită țara de origine

În ceea ce privește atitudinea evreilor originari din România față de țara natală, este evident că ei nu-și uită obârșia, se mândresc cu titlul de român, vorbesc românește între ei și își învață și copiii această limbă. Într-un interviu acordat ziarului „Libertatea”, în 1992, ambasadorul României în Israel, dr. **Radu Homescu**, spunea: „Faptul că foștii noștri conaționali, unii, îndeosebi tineri, păstrându-și și în prezent cetățenia română, în virtutea dreptului la dubla cetățenie, sunt favorabili României, ieșirii ei cât mai grabnice din tunelul tranziției; faptul că se constituie în stimuli ai bunelor noastre relații cu Israelul și, de asemenea, faptul că-și păstrează limba și obiceiurile, legătura cu țara natală, că promovează o bogată activitate artistică, editorială, jurnalistică în limba română - toate acestea nu pot decât să ne bucure”.

La rândul său, primarul orașului Natzereth,

„Lumea”: „Multe funcții de conducere din oraș sunt deținute de evrei din comunitatea românească.

Natzereth este unul dintre orașele cu cei mai mulți evrei din România. De fapt, întregul Israel a beneficiat de pe urma specialiștilor veniți din România: medici, ingineri etc. (...) eu, ca evreu născut în România, vorbesc, desigur, cu mai mult suflet despre această țară”.

Este un fapt evident, constatat de către toți ziaristii români care au vizitat Israelul, că opinia publică a Aliaiei românești urmărește cu interes tot ce privește România și fiecare om tânăr, matur sau bătrân dorește să revină - măcar o dată - în România, pentru a revedea plaiurile natale. De aici și faptul că publicațiile de limba română (în Israel apar un cotidian și numeroase reviste) sunt asaltate de ofertele agențiilor de voiaj, care organizează excursii în România.

Trebuie adăugat faptul că Ambasada română din Israel depune - a depus și înainte de revoluție - eforturi pentru crearea unei atmosfere propice unor bune legături cu israelienii originari din România. Dau un singur exemplu: este cunoscut cu ce importanță, în acest sens, a avut apropierea ambasadorului C. Vasiliu de marele pictor, regretatul **Marcel Iancu**, care a donat ambasadei unele dintre lucrările sale.

Relații diplomatice româno-israeliene

În legătură cu Ambasada română din Israel, este locul să vorbim despre relațiile diplomatice și politice dintre România și Israel.

Recunoașterea Statului Israel, petrecută la puțin timp după proclamarea independenței de stat a acestuia, a constituit un eveniment marcant în raporturile reciproce, de mare însemnătate pentru dezvoltarea pe multiple planuri a relațiilor dintre cele două țări și

româno-israeliene au cunoscut o evoluție ascendentă, au fost încheiate acorduri de bază care au facilitat colaborarea în diverse domenii. România nu a rupt relațiile diplomatice cu Israelul după războiul din 1967, cum au procedat celelalte țări socialiste și nici nu a votat în favoarea Rezoluției impuse în Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, în care se asimila sionismul cu rasismul (rezoluție azi anulată, de aceeași Adunare Generală O.N.U.).

În decursul timpului, au avut loc multiple contacte politice, vizite reciproce și întâlniri, inclusiv o serie de întâlniri la nivelul cel mai înalt. De remarcat vizitele la București ale unor înalte personalități israeliene, ca **Golda Meir**, **Abba Eban**, **Yigal Alon**, **Menachem Begin**, **Moshe Dayan**, **Yitzhak Shamir**, **Shimon Peres**.

Vizita oficială întreprinsă la începutul lunii septembrie 1991 de președintele Ion Iliescu, primul șef de stat român care a pășit pe pământul Israelului, contactele la toate nivelurile, documentele semnate, primirea făcută de reprezentanții Diasporei românești au marcat un moment de vârf în consolidarea relațiilor româno-israeliene.

Este bine cunoscută importanța pe care România o acordă stingerii focarelor de încordare din Orientul Apropiat, care cauzează suferințe popoarelor din zonă, creând și pericole la adresa păcii. Iată de ce România, care, în trecut, a sprijinit tratativele româno-egiptene ce au dus la încheierea unui tratat de pace, salută convorbirile directe arabo-israeliene începute în 1992, ce se desfășoară sub egida O.N.U., și își exprimă speranța în succesul lor, fapt care ar putea permite încetarea conflictelor, astfel încât poporul israelian și popoarele arabe să-și poată consacra eforturile creatoare muncii pașnice, constructive, iar această regiune, leagăn de strălucite civilizații, să devină o regiune a păcii și progresului.

G. IOSUB

TREI AȘEZĂRI ISTORICE BIBLICE

I. PEȘTERA DE LA MAHPELA

Situată în Hebron și menționată în Biblie ca locul în care au fost înmormântați patriarhii, această peșteră, numită în Biblie „Mearat Amahpela”, este un loc sfânt pentru cele trei religii monoteiste: iudaism, creștinism, islamism. Clădirea, ridicată deasupra grotei, este un loc semnificativ, la care evrei și arabi se roagă sub același acoperiș, având ca strămoș comun pe Avraham, cel care a

considerat sfânt.

Inițial, clădirea n-a fost acoperită. În secolul al VI-lea e.a., bizantinii au transformat clădirea în biserică și li s-a permis și evreilor să-și construiască, alături, o sinagogă.

După cucerirea arabă din anul 638 e.a., biserica a fost transformată în moschee, dar sinagoga a rămas.

Cruciații cuceresc, în anul 1100, Hebronul,

transformat grota în loc de veșnică odihnă pentru soția sa, Sara, pentru el și pentru descendenții săi.

Istoricul construcției ridicate deasupra grotei este, în linii generale, următorul: în anul 20 î.e.a., regele Herodes cel Mare a ridicat structura clădirii amplasată deasupra grotei în care existau, de 2 000 de ani, aceste morminte. Structura a fost păstrată de atunci și clădirea a fost folosită neîntrerupt pînă în prezent. Pietrele (blocuri mari) specifice construcțiilor herodiene (identice cu cele întrebuintate de Herodes la reconstrucția Templului din Ierusalim) formează și azi structura de bază a clădirii.

Toate popoarele care, de-a lungul timpurilor, au avut sub control locul l-au

chiar transformă moscheea în biserică, distrug sinagoga, dovedindu-se mai intoleranți decât musulmanii. În anul 1260, mamelucii cuceresc zona, transformă din nou biserica în moschee, dar permit și accesul evreilor. Statutul juridic a rămas, în general, neschimbat pînă în prezent. Servește, cum am arătat, ca loc de rugăciune atât pentru evrei cât și pentru musulmani, administrarea aparținând acestora din urmă.

În februarie 1994, un extremist evreu, dr. Goldschmidt, a comis un act criminal în această peșteră ucigînd arabi în rugăciune, după care s-a sinucis. Această crimă monstruoasă a dăunat procesului de pace israeliano-arab și a fost înfierat în Israel.

II. VECHEA SINAGOGĂ DE LA BET ALFA

Cel mai bine păstrat mozaic (de podea) al unei vechi sinagogi este cel de la Bet Alfa. Aparține secolului al VI-lea e.a. și a fost descoperit în anul 1928, după care au urmat noi săpături și restaurarea. Din monedele găsite s-a putut deduce perioada construcției. Mozaicul, impresionant prin mărimea sa, este aproape intact. S-a găsit și o inscripție din perioada împăratului Justinian.

Dintre reprezentările mozaicului, remarcăm cele 12 semne ale zodiacului, cu simbolurile lunilor și numele lor în ebraică și aramaică și scena sacrificiului lui Ithzac (numele lui Avraham și al lui Ithzac sunt înscrise deasupra capetelor lor).

În apropiere de Bet Alfa, se află muzeul cu cimitirul de la Bet Șearim (din perioadă când, independența politică fiind pierdută, Sanhedrinul rămăsese unica autoritate supremă autohtonă). Au fost descoperite multe sarcofage - impresionant prin mărimea

lor, pe care se află inscripții și motive decorative vădînd influența elenismului.

Vestigii ale istoriei îndepărtate descoperite de arheologi.

SUS: Temeliile sinagogii din Massada.

DREAPTA: Detaliul mozaicului de la sinagoga Hamat Kineret.

III. MEGIDDO

Mult mai veche ca Massada, impresionantă ca mărime, cetatea Megiddo se prezintă vizitatorilor - în urma săpăturilor și restaurărilor - ca o confirmare certă a referințelor biblice și a altor documente și izvoare în care a fost menționată ca important punct militar și administrativ.

Săpăturile începute de Gottlieb Schumacher (1903-1905) au fost continuate în 1962, 1966, 1967 și 1971, de Institutul de Arheologie al Universității Ebraice din Ierusalim, sub conducerea regretatului prof. Yigael Yadin. Pe baza săpăturilor arheologice, au fost precizate conturul și istoricul așezării.

Orașul datează din mileniul al IV-lea î.e.a., dar a fost distrus nu mai puțin decît de 20 de ori.

Cetatea este pomenită în 1468 î.e.a., în documentele privind pe Tutmoses al III-lea, dar săpăturile au dovedit că pînă la acea dată se suprapuseseră 11 așezări (la Ierihon săpăturile au scos la iveală 23 de așezări

successive). A fost scos la iveală un altardin perioada canaanită, datînd din sec. al XXVII-lea î.e.a. S-a descoperit un zid de 3 metri lățime și 4 metri înălțime.

În perioada 1900-1720 î.e.a., s-au succedat trei orașe pe acest loc (sub influența egipteană).

Cuceritorii hicsosii apar în perioada 1720-1550 î.e.a.

Numele Megiddo începe să apară în texte scrise în secolul al XIV-lea î.e.a. (în descrierea cuceririi Eretz Israelului de către Tutmoses al III-lea). Egiptenii cuceresc cetatea după un asediu îndelungat (șapte luni), dar n-o palatul său la Megiddo. Orașul era locuit în perioada de canaaniti, supuși Egiptului. În una dintre camerele guvernatorului s-a descoperit un tezaur de aur și fildeș. Orașul

este distrus în anul 1130 î.e.a., fără a-și putea reveni în perioada filistenilor.

Urmează perioada israelită, în care orașul intră în istoria evreilor. Iosua îl cucereste, dar nu-i schimbă structura demografică, locuitorii canaaniti rămânînd pe loc. Regele David refacă orașul (atunci era în ființă a 16-a așezare, în timp, pe ruinele a 15 așezări mai vechi). În timpul regilor Solomon și Ahab, orașul atinge culmea strălucirii și gloriei sale (era unul dintre cele trei centre administrative ale țării). Cele mai importante construcții sunt din acea perioadă (poarta, zidul cazematei). Era, în acea perioadă, de două ori mai întins ca Ierusalimul.

Unul dintre vestigiile cele mai importante descoperite din acea perioadă și expuse acum o formează cele două graduri pentru 450 de cai, cu iesle mari de piatră. Prof. Yigael Yadin a susținut că aceste graduri au aparținut perioadei lui Ahab (ipoteză care este, de altfel, sprijinită documentar de analele asiriene, în care se arată că regele Ahab a dispus de 2 000 de care, în lupta dusă împotriva Asiriei).

Dar cea mai impresionantă descoperire de la Megiddo este, indiscutabil, sistemul de aprovizionare cu apă, tot din perioada regelui Ahab, în întregime pus la dispoziția vizitatorilor (tunele foarte lungi sunt zilnic parcurse de sute de persoane). Cercetătorii moderni au imaginat scheme pentru a putea explica tehnica antică - deosebit de ingenioasă - care a stat la baza construirii acestui sistem, pentru a asigura aducerea apei sus, în cetate, pe platou (s-au săpat simultan galerii, din două părți, desigur, pe bază de calcule matematice, care nu au dat greș). Probabil că întreaga construcție a fost terminată abia la începutul secolului al IX-lea î.e.a., pe timpul dinastiei Omri. Muzeul posedă valoroase exponate din ceramică, din acea perioadă.

Tiglatpilesar distruge orașul în anul 734 î.e.a. (al 18-lea oraș în timp). Se refacă sub influența asiriană. S-a găsit un sigiliu de pe timpul lui Ieroboam al II-lea (1792-1752 î.e.a.) cu inscripție pe el și o gravură reprezentînd un leu. În secolul al IV-lea î.e.a., este părăsită ultima așezare, care era deja în declin.

În anul 1964, Megiddo a fost vizitat de Papa Paul al VI-lea, care a fost primit acolo de președintele Statului Israel.

BETINIO DIAMANT

ÎNGRIJIREA BOLNAVILOR ȘI BĂTRÂNILOR

Specialiști în probleme sanitare, experți în materie de asistență sanitară și activități pe tărîmul asistenței sociale din toată lumea s-au informat în Israel despre programul novator inițiat de „Yad Sarah”, (organizație de persoane care-și oferă serviciile benevol, în vederea recuperării bolnavilor și bătrînilor, acordîndu-le îngrijirea la domiciliu). „Yad Sarah” a luat ființă în 1977, are sediul la Ierusalim și vreo 70 de birouri în țară, cu 4 000 de persoane care lucrează benevol, în majoritate colaboratori în vîrstă. Numai 35 de colaboratori ai organizației lucrează ca salariați.

Întrebările experților din toate continentele sunt atât de numeroase încît „Yad Sarah” a decis organizarea unui seminar. Nenumărate organizații regionale și din țările din Europa și America de Nord au trimis delegații reprezentanți în Israel, care se informează asupra metodelor de lucru practicate de „Yad Sarah” și a posibilității unei preluări a structurilor de lucru ale acestei organizații și experimentării lor în țările respective. „Yad Sarah” a fost, printre altele, modelul folosit la întemeierea organizației „Medilend” în Africa de Sud. „Yad Sarah” activează, în prima linie, în folosul oamenilor vîrstnici, pune însă la dispoziție și aparate și prestări de servicii pentru tinere mame, ai căror sugari au probleme medicale, și pentru pacienți proaspăt ieșiți din spitale. Misiunea centrală a organizației este împrumutarea gratuită de aparate medicale și de aparate pentru recuperare. Întrucît asigurările sociale reclamă în lumea întreagă cheltuieli tot mai mari, și bugetele devin tot mai mici, vizitatorii din străinătate vin adesea la Ierusalim pentru a se informa asupra metodelor de tip nou ale organizației și a cheltuielilor necesare. „Yad Sarah” activează ca societate privată de binefacere, cu un mini-buget de șase milioane dolari/an, economisind Statului Israel - în mod estimativ - în fiecare an circa 220 de milioane de dolari, deoarece îngrijirea la domiciliu este esențialmente mai ieftină decît cea din spitale. Mai important însă, din punctul de vedere al pacienților, este faptul că îngrijirea în cadrul unui mediu familiar are o influență benefică asupra sănătății fizice și spirituale.

Experții în materie de asistență sanitară sunt impresionați îndeosebi de centrele de consultanță ale organizației „Yad Sarah”, în care se acordă ajutor handicapaților în a-și alege aparatele potrivite pentru nevoile lor. Specialiștii străini înșiși sunt informați aici despre posibilitățile tehnice care vor putea fi folosite în cazul unei îngrijiri la domiciliu. În centrul de antrenament de curînd organizat, unde se exersează folosirea aparatelor de către pacienți, majoritatea aparatelor, ca de exemplu scaunele cu roțile, sunt montate de noii imigranți vîrstnici. Această îndeletnicire asigură noilor imigranți care nu și-au găsit altceva, un loc de muncă. Grupele de vizitatori sunt familiarizate cu ampla ofertă de alte prestări de servicii de către „Yad Sarah”. Dintre acestea fac parte servicii de transport și centre de zi pentru handicapați, contribuții minime pentru tratamente dentare necesare pacienților vîrstnici și un serviciu de urgență (contra cost) prin care pacienții pot cere direct și personal ajutor în caz de nevoie.

Profesorul Lion Grinsberg, din sectorul muncii sociale al Universității South Carolina, a exprimat succint reacția tipică a vizitatorilor de la „Yad Sarah”, prin cuvintele: „Capacitatea organizației de a rezolva probleme fundamentale omenești este pur și simplu fantastică”.

Recorduri ale turismului israelian

Turismul internațional spre Israel continuă pe linia ascendentă a anului 1993, care a fost un an record pentru turism.

În martie 1994, au sosit 177 100 de turiști în Israel, ceea ce reprezintă o creștere de 37 de procente față de luna precedentă. În total, au sosit în primul trimestru al acestui an 415 800 de oameni veniți în concediu, cu 18 procente mai mult decît în trimestrul anterior.

Pentru întregul an 1994, sunt de așteptat chiar rezultate și mai bune.

Directorul biroului Agenției oficiale de voiaj israeliene contează pe mai bine de 200 000 de vizitatori pînă la sfîrșitul anului 1994, ceea ce reprezintă, în comparație cu anul precedent, o creștere cu 20 de procente. La aceasta pot contribui manifestări ca, bunăoară, primul Tîrg Internațional al Turismului, care a avut loc între 14-16 iunie la Tel-Aviv. La acest Tîrg, sute de expozații din zece țări mediteraneene și-au

prezentat oferta turistică. Diferite companii aviatice au fost invitate aici în cadrul unei călătorii de studiu. La Eilat a avut loc, între 5-9 mai 1994, tradiționala Convenție-Eilat, la care au participat, de asemenea, importanți operatori turistici și agenți ai birourilor de voiaj.

În anul 1993, 139 de reuniuni internaționale au adus în Israel 51 570 de participanți din toată lumea. Aproximativ jumătate din numărul sesiunilor s-au ținut la Ierusalim. Pentru 1994, sunt programate, în total, 120 de congrese internaționale, cu 45 000 de participanți.

Oferta de camere de hotel va crește de la 30 000, în anul 1992, la peste 60 000 de camere pînă la sfîrșitul mileniului. Numai la Ierusalim sunt planificate 10 000 de camere. Anul record 1993 a adus Israelului 1,9 milioane turiști și încasări de peste 2,6 miliarde de dolari. Se consideră că, după încheierea păcii, tentațiile turistice ale Israelului vor spori apreciabil.

ÎNDEMNURILE PROFETULUI MIHA

Prin dimensiunile textului său, profetul Miha este pus în categoria profetilor „mici”, adică al celor al căror text nu este comparabil cu cel al „marilor” profeti, care ne-au lăsat texte considerabile mai lungi. Dar oare valoarea unor texte profetice se poate măsura prin numărul cuvintelor lor? Textul profetului Miha are doar șapte capitole (și 100 de versete), în timp ce al lui Ezechiel, de pildă, are 48 de capitole, iar al lui Ieremia - 66. Dar să revenim la îndemnul profetului Miha.

Într-o formulare foarte lapidară, dar în același timp foarte clară, el scrie: „Ți s-a arătat, omule, ce este bine și ce alta cere Domnul de la tine, decât să faci dreptate, să iubești mila și să umbli smerit cu Dumnezeu tău” (6, 8).

Desigur, aceste îndemnuri nu apar pentru prima dată acum, la Miha, în literatura iudaică. Încă din Genesis (18, 19), Domnul zice, vorbind despre Avraham: „Căci eu îl cunosc (sau l-am ales) și știu că va porunci fiilor casei lui după el să țină Calea Domnului, făcând ce este drept și bine...” (Genesis, 18, 19). Deci binele se împletea cu dreptatea încă de la Avraham. De la momentul în care, prin Moșe, poporul evreu a primit Legea, el avea o călăuză clară: „Acum, Israele, ce altceva cere Domnul, Dumnezeul tău de la tine, decât să umbli în toate căile Lui, să iubești și să slujești Domnului Dumnezeului tău, cu toată inima ta și cu tot sufletul tău, să păzești poruncile Domnului și rânduielile Lui pe care ți le dau astăzi, pentru binele tău?” (Deuteronomium, 10, 12-13). Să reținem această formulare extrem de importantă în concepția noastră, a sincerității slujirii Divinității, care trebuie să fie totală. Nu se cere o atitudine formală, ci una profundă, care să angajeze întreaga ființă a credinciosului. Temă reluată și de profetul Samuel, care, punând în cumpănă jertfele de animale și supunerea față de Lege, se întreabă, retoric: „Îi plac Domnului mai mult arderile-de-tot și jertfele decât ascultarea de glasul Domnului? Iată, ascultarea face mai mult decât jertfele și luarea aminte mai mult decât grăsimea berbecilor” (1 Samuel, 15, 22). Idee care apare și la „prințul proorocilor”, Ișaiahu (1, 11-17), la proorocul Ieremia (7, 22-23), la Hoșea (6, 6).

Într-o interpretare contemporană, am spune că toți acești scriitori inspirați ne cer o modificare a mecanismelor noastre interioare, intelectuale și sentimentale. Nu este vorba de efectuarea mecanică a unor gesturi rituale, ci de o participare a ființei noastre, care se modelează și automodelează, în sensul mesajului divin.

Omul nu trăiește singur pe o insulă, ca Robinson Crusoe, ci în societate. El devine om numai prin influența pe care societatea o exercită asupra sa. Se cunosc exemplele

copiilor pierduți în junglă sau în brusa africană și care, dacă nu au fost găsiți la timp spre a fi umanizați, în primul rând, prin vorbire, nu au putut deveni membri normali ai colectivității umane.

Dar această colectivitate umană nu cuprinde numai exemplare care au reușit în viață. Sunt și cazuri de oameni cu probleme

economice, familiale, de sănătate etc. Aceștia trebuie să ne fie indiferenți? Nu, pentru că solidaritatea umană asigură supraviețuirea societății umane. Fără de ea, fără de această solidaritate, societatea ar dispărea, putându-se observa și tendința unora de a fi dușmanul semenului său, dintr-o proastă înțelegere. După formula latină (Plaut, Asinaria 495), homo homini lupus = omul este lup față de alt om; formulă reluată de unii gânditori moderni, ca Bacon și Hobbes, tocmai spre a sublinia aspectul tragic al unui egoism împins la exces de unii dintre semenii noștri. Se uită că suntem fiii Domnului și fiii Omului (Daniel).

Aici e cazul să ne amintim de cuvintele lui Ișaiahu: „Învățați-vă să faceți binele, căutați dreptatea, ocrotiți pe cei asupriți, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduvii” (1, 17).

Dacă toată lumea ar căuta cu adevărat

dreptate, nu ar mai exista asupriți și orfanul ar avea dreptul efectiv de a se desvolta complet, spre a fi un membru demn al societății umane - fără a educație el neputând aspira la aceasta. În același sens, văduva trebuie apărată de aceia care, nerespectând cuvântul Domnului, ar căuta să o exploateze, să îi facă nedreptăți, profitând de lipsa ei de putere de apărare, care e redusă tocmai datorită calității ei de femeie singură. „Căci bunătate voiesc, nu jertfe, și cunoștință de Dumnezeu mai mult decât arderide-tot” (Hoșea, 5, 6).

Desigur, în literatura iudaică veche, ideea superiorității unei atitudini sufletești corecte față de jertfe, este expusă și în multe alte texte. Să reținem, pentru frumusețea lor, următoarele rânduri din Psalmi: „Nu pentru jertfele tale te mustru... Oare mănânc eu carnea taurilor? Oare beau eu sângele tărilor? Aduce ca jertfă lui Dumnezeu mulțumiri și îndeplinește promisiunile făcute Celui-Prea-Înalt (50, 8, 13-14). Idee pe care o reîntălim și în Proverbe (21, 3), Kohelet (5, 1) și în alte texte canonice.

Ajungem acum la o altă problemă delicată, ultima cerință a profetului Miha: umbli smerit cu Dumnezeul tău.

Nu este vorba de a umbla cu Divinitatea așa cum umblăm cu un obiect sau cu o ființă obișnuită, pentru că Divinitatea nu poate fi văzută ca atare și nici nu poate fi manipulată.

După opinia noastră, se cere o smerenie în sensul că trebuie să avem conștiința atotputerniciei Sale și a imposibilității noastre de a înțelege mai mult din ființa Sa decât este permis din cercetarea textelor canonice și din studiul acelor comentarii pe care tradiția le-a acreditat. Trebuie să știm, de la început, că orice încercare de a înțelege mai mult este sortită eșecului. Și cred că este cazul să amintim aici de o pildă deosebit de valoroasă tocmai prin conștientizarea ei a valorii sale educative, pildă aflată în Tratatul Părinților (Pirkei Avot): patru învățați au încercat să cunoască Pardesul; în afara celui care s-a servit numai de rațiune, toți ceilalți au avut o soartă tragică. Iar cunoașterea istoriei ocultismului și a diferitelor secte înregistrate de istorie dovedesc justetea tezei profetului Miha: dreptate și bunătate față de oameni, smerenie dată de Divinitate, iată un mesaj simplu, dar esențial ce străbate milenii, la fel de valabil azi ca și ieri și mâine.

EDMOND NICOLAU

DISCUȚIE

Nu demult, a avut loc prima întâlnire între câțiva rabi și imami din fașia Gaza, în kibutzul „Nahal Oz”. La început au venit rabini, toți membri ai organizației „Rabinii pentru apărarea drepturilor omului în teritorii”, care aparțin celor trei curente: ortodox, conservator și reformist. La sosire, imami au fost salutați de rabini cu o strângere de mână. Rav Ehud Bendel a spus: „Este înfrorător că religia este socotită de unii (din ambele părți), ca o piedică în calea păcii”. La întâlnire au participat și Al Ashar, docent al Universității din Cairo, specialist în opera lui Moses Maimonides, autorul lucrării „More Nevuhim”, care amintește de epoca de aur, când evreii și musulmanii, în Andaluzia și în lumea arabă, trăiau în pace și bună înțelegere. El considera că ar trebui să fie cu puțință să se ajungă din nou la asemenea înțelegere și colaborare.

Toți cei prezenți au vorbit despre necesitatea de a desființa stereotipurile. Rabinul Furman a constatat că, în ochii multor israelieni, orice demnitar musulman apare drept fundamentalist, iar în ochii palestinienilor, orice rabin este prezentat ca „un colon înarmat cu pistole automate”. Este important pentru ambele popoare să recunoască faptul că atât printre evrei cât și printre musulmani există clerici moderați. De aceea, ar trebui să ne reîntoarcem în comunitățile noastre și să povestim că am găsit clerici musulmani care nu sunt așa cum sunt prezentați, iar dumneavoastră ar trebui să vă reîntoarceți în moscheile dumneavoastră și să relațiți că ați întâlnit rabini care se deosebesc de clișee”, a adăugat el.

Furman are un vis: ca următoarea întâlnire să aibă loc în Moscheea Beni Suhela și în Sinagoga din Kfar Saba.

Docentul Al Ashar relatează că abia la vârsta de 27 de ani a întâlnit primul creștin palestinian; atunci prima sa prejudecată s-a risipit. În 1985, în timp ce studia în S.U.A., a întâlnit un rabin care funcționa acolo; atunci s-a putut debarasa de a doua prejudecată.

Scurte note despre evreii din Israel

Statul Israel își datorează reînvierea luptei sioniste, spiritului de inițiativă al lui Theodor Herzl, ca și, din nefericire, dispariției, în Holocaustul organizat de naști, a șase milioane de evrei din Europa.

După originea lor, evreii din Israel se împart în așkenazi, sefarzi și orientali. Așkenazii provin din Europa centrală și de est, iar numele lor vine de la denumirea în iivrit a Germaniei (Așkenaz). O parte din așkenazi trăiesc în America și în Africa de Sud, restul fiind, în mare număr, în țări europene. Cei mai importanți scriitori evrei până la reînvierea Statului Israel au scris în idiș (Șalom Alehaim, I.L. Peretz, Șalom Aș etc.), iar după război, Isaac Bashevis Singer a îmbogățit acest tezaur de limbă, fiind, de altfel, încununat cu Premiul Nobel. Prima Alia de așkenazi în Țara Sfântă a avut loc în sec. al XVI-lea, continuând în secolele următoare. În special în orașele Ierusalim, Hebron, Tveria și Țfat. Prima colonie agricolă de așkenazi a fost la Petah Tikva, apoi înființându-se altele la Rishon lezion, Ghedera, Rehovot, Zihron Yaakov, Rosh Pina, Hedera, Degania. Trebuie menționat rolul de pionieri al evreilor din România, în ultimele decenii ale secolului trecut.

Sefarzi formează o comunitate veche în Israel, fiind

descendenți ai evreilor spanioli și din lumea de limbă spaniolă (Spania, în iivrit, se numește Sefarad). Prima emigrație masivă a evreilor sefarzi a început imediat după edictul de expulzare din 1492, dat de regina Isabela de Castilia și de Ferdinand de Aragon, la cererea Inchiziției.

Marele poet Yehuda Halevi a sosit însă în Țara Sfântă cu mult înaintea, în anul 1140, dorind să moară lângă zidurile Cetății lui David. „Mă aflu la apus și inima mea e la răsărit, de ce nu mi-găsesc liniștea?”, spunea urmașul evreilor din timpul vechiului Babilon. Un alt mare fiu al poporului evreu, Rabinul Moșe Ben Nahman (Nahmanides sau Ramban), comentator de seamă al Torei, a venit din Spania și a condus comunitatea din Ierusalim în anul 1266. Sefarzii au dat și ei un laureat al Premiului Nobel pentru literatură, pe recent dispărutul Elias Canetti, originar din orașul bulgăresc Ruse (Rusciuc). Sub stăpânirea turcească, șef rabinul sefarad din Palestina a fost singurul reprezentant recunoscut de autorități, sub titlul de Haham Bashi sau Rabbi Pașa.

Asimilați cu sefarzii sunt evreii arabizați (maaravim), proveniți din comunitățile aflate sub stăpânirea arabă în perioada califatului, în special din Maroc și Algeria.

Comunitățile orientale formează a treia grupă de

populație evreiască în Israel, păstrând încă obiceiuri și chiar portul din țara de origine (Yemen, Irak, Kurdistan, Persia, Afganistan, Turkmenia, Uzbekistan, India). Mai sunt de menționat trei comunități mai mici, și anume: caraii (credincioși care recunosc, din sec. al V-lea, numai Legea scrisă, respingând Talmudul), samaritenii (urmasii ai vechilor evrei din Samaria) și naș-hadimii (proveniți din zona limitrofă cu Persia și Azerbaidjan și care au trecut numai formal la islamism, acum câteva secole, sub presiunea autorităților).

În Israel mai trăiesc arabi musulmani, inclusiv beduini, circasieni proveniți din Caucaz, ahmadi, sectanți islamici, creștini de toate riturile cunoscute, druzi - care vorbesc araba/dar'au o religie proprie creată de Ismail al-Darazi în sec. al IX-lea, și bahaii, cu sediul central la Haifa.

Legislația Israelului se bazează pe actele elaborate de Knesset, pe legile moralei religioase tradiționale și pe unele articole și cutoime preluate din legislația engleză și turcă, aplicate în perioada dominațiilor respective. Alături de curțile civile de justiție, funcționează și instanțe religioase - rabinice, musulmane și creștine -, care judecă exclusiv cauzele de natură religioasă.

Imnul național al Israelului -

„Hatikva” („Speranța”) a fost și imnul mișcării sioniste, având ca motiv o veche melodie românească „Dacă-ți este dor”.

Ierusalimul, în pronunție ebraică Ierusalaim (oraș al păcii), a cunoscut în cei trei mil de ani de existență, puțină pace și multe calamități (distrugerea celor două Temple, cuceririle musulmane și creștine), dar acum este unul dintre cele mai vizitate orașe din lume fiind, în același timp, capitala Israelului și centrul spiritual pentru trei religii monoteiste majore în această epocă. Orașele și așezările rurale din Israel poartă, de multe ori, nume poetice sau cu semnificație din viața primilor olim, ca de exemplu, Tel Aviv - Colina Primăverii, Petah Tikva - Poarta Speranței, Rehovot - orașul cramei de vin, antica Beer Sheva - Fântâna Jurământului, Hedera - așezare înverzit, verdeată (nume legat, de fapt, de existența algelor de pe malul mării), Naharia - râul Domnului etc.

Fără a dispune de bogății minerale importante, numai prin muncă și pricepere, evreii din Israel au reușit o țară căreia conaționalii din toată lumea îi doresc numai pace și bunăstare, așa cum au sperat și toți evreii de la Avraham Avinu și Moșe Rabeinu până azi.

Am Israel hai!

BORIS MARIAN MEHR

DUPĂ MUZEU, ȘI UN INSTITUT

Peste 20 000 cărți și reviste, peste un milion de file de documente, 40 000 imagini foto, 2 500 de mărturii înregistrate pe bandă video și audio și 300 ore de film, toate privitoare la Holocaust, pot fi consultate la The United States Holocaust Research Institute (Institutul de cercetări privind Holocaustul al Statelor Unite), o diviziune a Muzeului Holocaustului, din Washington. Deschis de curând, instituția colaborează cu biblioteci, arhive și institute academice din lumea întreagă. Arhiva sa este singura din Statele Unite care adăpostește copii ale documentelor germane, române și de altă origine capturate de armata roșie în timpul celui de-al doilea război mondial. În plus, un fișier al supraviețuitorilor Holocaustului - care conține peste 80 000 dosare - oferă informații despre experiența în timpul războiului și după încheierea acestuia a celor ce i-au supraviețuit și au ales Statele Unite pentru a începe o viață nouă.

În viitor, Institutul își propune să ofere burse pentru cercetătorii din străinătate, pentru studenți și să organizeze conferințe, seminarii și mese rotunde. Împreună cu Oxford University Press, se va tipări o publicație, cu titlul HOLOCAUST AND GENOCIDE STUDIES (Studii privind Holocaustul și Genocidul).

(După „Magazin Istoric” - Iulie 1994).

MERIDIANE • העולם ומלואו • MERIDIANE

Control laser pentru siguranța circulației

În Israel s-a inventat un nou dispozitiv pentru măsurarea distanței de siguranță dintre vehicule și pentru evitarea coliziunilor.

Accidentele de circulație provocate de distanțele de siguranță prea mici, ar putea fi reduse simțitor pe autostrăzi, în toată lumea, dacă dispozitivul inventat acum în Israel ar deveni un instrument standard cu care să fie prevăzute, obligatoriu, toate automobilele. Dispozitivul numit „Controlaser” îl informează pe conducătorul auto asupra distanței și vitezei automobilului care circula în fața lui. Dispozitivul a fost inventat și elaborat de către „Silicon Heights”, o societate cu profil High-Tech din

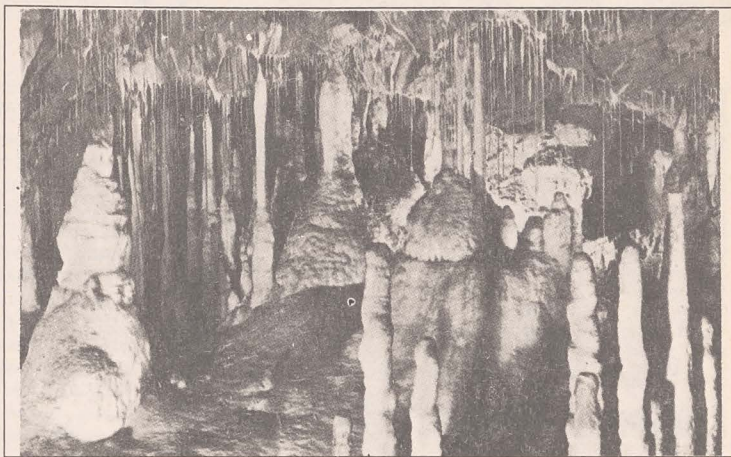
Tel-Aviv.

„Controlaser” dă de știre, de asemenea, de cât timp are nevoie mașina, în cazul unei defecțiuni a frânei de mână, să oprească la timp.

Potrivit statisticilor, o prea mică distanță de siguranță este cauza a 25 de procente din toate accidentele de circulație rutieră, susține Avner Shur, managing -directorul lui „Silicon-Heights”. O prea mică distanță de siguranță nu este provocată întotdeauna de atitudine neglijentă a conducătorului auto. Adeseori ochiul omnesc nu este în stare să aprecieze exact viteza și distanța. Aceasta se întâmplă mai ales în cazul oboselii conducătorului auto sau în condiții meteorologice nefavorabile. Surprinzător este că, în conducerea auto, ochiul trebuie să aprecieze distanțele, în timp ce avioane și vapoare sunt înzestrate de mulți ani cu aparate supraspecializate care măsoară mișcarea din preajma lor. „Silicon-Heights” caută o soluție pentru această situație.

„Controlaser” este aplicat aproape de parbriz și transmite de acolo o rază de lumină care este reflectată de vehiculul din față și emite un semnal de avertizare în cazul când conducătorul auto are o prea mică distanță de siguranță; cu cât distanța este mai mică, cu atât alarma sună mai puternic. Înștiințarea digitală a dispozitivului anunță: „Safe” (în afară de orice primejdie) când conducătorul auto circulă cu o viteză corespunzătoare. Ea trece la „Slow” (încetinește!), pentru a-l determina pe conducătorul auto să reducă viteza când pătrunde într-o zonă periculoasă. Atunci este de datoria conducătorului auto să corecteze viteza și distanța.

Teste psihologice au demonstrat că dispozitivul „Controlaser” contribuie și la reducerea stress-ului psihologic al conducătorului auto, dându-i sentimentul unui control mai sigur asupra vehiculului său.

PEȘTERA SOREQ

De mult timp se formează stalactite și stalagmite în Peștera Soreq din Israel. Fermecătoarele formații calcaroase au fost descoperite în 1968 când, o dinamitare a unei stânci într-o carieră de piatră a făcut să apară o spărtură prin care a fost dezvăluit ceea ce nu zărise, în vremurile noastre, nici un ochi omnesc. Serviciul israelian de protecție a naturii a avut nevoie de aproape un deceniu pentru a rezolva „conflictul de interese” dintre admiterea pătrunderii condițiilor atmosferice din exterior în peșteră și păstrarea comorilor naturale.

De câțiva ani, Peștera Soreq, care este situată cam la mijlocul distanței dintre Ierusalim și Tel-Aviv, a devenit un loc de excursii agreeat și accesibil pentru turiști.

Marea varietate a stalagmitelor și stalactitelor atrage după sine denumiri ca: „loc de celebrare a căsătoriei”, „pagode”, „cabana mexicană”, „corali de groță”, „urechi de elefant” sau „makaroni”. Unele stalagmite arată ca o grupă de oameni adunați laolaltă; o stalagmită se aseamănă, în imaginația unora, cu Moșe, fiind în mână Tablele Legii. Formații de corali de groță (care în altă parte sunt foarte rare) se găsesc aici din belșug.

Formațiunile calcaroase se formează și în zilele noastre, de îndată ce apa, care a dizolvat calcarul, pătrunde în peșteră și se produce cristalizarea, ca urmare a degajării bioxidului de carbon.

Precum se vede, această peșteră magică trăiește și respiră în continuare.

Trei momente triste din viața evreilor sefarzi din Turcia

● Evrei mobilizați în armata turcă

Se știe că evreii sefarzi din Turcia - sefarzi adevărați, deoarece au venit direct din Peninsula Iberică - au trăit, în general, bine în Imperiul Otoman și apoi în Republica Turcia din zilele noastre.

În 1492 - anul expulzării lor din Spania - și în anul 1496 - anul izgonirii lor din Portugalia -, sute de mii de evrei au luat calea exilului, iar o bună parte dintre ei au găsit azil în Imperiul Otoman. În Turcia, pe vremea aceea, domnea sultanul Baiazid al II-lea.

Pentru Imperiul Otoman, sosirea sefarzilor a constituit o binefacere. Turcii, care au venit din Asia Centrală, erau foarte buni războinici, însă le lipsea capacitatea de a administra noile teritorii pe care le cucereau, ele fiind în mare parte lipsite chiar de populații, deoarece acestea fugeau din fața armatelor cuceritoare turcești.

Elementul sefard, sosit tocmai la timp, a fost de un mare folos Imperiului Otoman, atât din punct de vedere economic și științific, cât și din cel militar. Pe vremea aceea, circula o vorbă cu tâlc, atribuită generosului sultan Baiazid al II-lea: „Afirmati că regele Fernando este o persoană inteligentă; însă, expulzându-i pe evrei, și-a sărăcit țara, iar eu, primindu-i, am îmbogățit Turcia”.

Așa cum am mai spus, evreii sefarzi au dus-o destul de bine în Imperiul Otoman. Totuși, pentru că tot este vorba de istorie, vom reda în rândurile de mai jos trei momente neplăcute trăite de ei în Turcia, relatate de importantul istoric sefard Elie A. Shaul. Ele au avut loc în 1934, 1941 și 1942 și pe care le rezumăm mai jos:

Prima lovitură au suferit-o sefarzii în 1934. Atatürk era atunci președintele statului, iar Ismet Inönü prim-ministru. În țară exista o propagandă antisemită deșănțată, susținută de faimosul publicist Cevat Rifat Atilhan, care își făcuse educația antievrească în Germania nazistă. El tipărea o revistă asemănătoare celei hitleriste „Der Stürmer”. În vara anului 1934, începură în Turcia tulburările împotriva evreilor, huligani atacând și devastând casele lor, furând tot ce găseau. Poliția nu intervenea. Situația agravându-se, președintele Atatürk

fusesse nevoit să intervină și, astfel, lucrurile reveniră la normal. Pagubele însă fuseseră făcute și numeroși evrei se refugiară la Istanbul, iar alții plecară în Palestina.

A doua lovitură a avut loc în 1941, anul când Turcia mobilizase 20 de contingente din populația nemusulmană, mai ales pe toți evreii. Ei au fost concentrați în Anatolia, printre ei existând și militari musulmani. Aceștia - atmosfera era deja otrăvită de propaganda germană - le spuneau militarilor evrei: „Nu veți mai vedea Istanbulul, nici pe soțiile și copiii voștri”. Din fericire, nu s-a întâmplat așa.

A treia lovitură suferită de sefarzi în „iubita noastră Turcie” (așa se exprimă istoricul Shaul) a avut loc în 1942. Ea a constat din impunerea unor taxe pe bogăție, dar scopul adevărat nu era altul decât distrugerea economică a nemusulmanilor și, în special, a evreilor. Aproape că nu a existat evreu - chiar și dintre cei săraci - care să nu fi suportat acest impozit, ce i-a redus pe mulți la starea de pauperitate.

Aceste trei triste momente au putut avea loc deoarece, așa cum am mai spus, Turcia se afla sub influența propagandei naziste, care, pe vremea aceea, domnea aproape în întreaga Europă, mai ales în Balcani.

Care a fost până la urmă rezultatul celor trei momente triste povestite mai sus? În 1934, mai trăiau în Turcia în jurul a sută de mii de evrei, deoarece cea mai mare parte a lor plecaseră în Palestina, iar mai târziu, în renăscutul Israel. Istoricul Elie Shaul, amintindu-ne cuvintele sultanului Baiazid al II-lea referitoare la emigrarea evreilor în imperiul său, afirmă că, în prezent, se poate spune contrariul. Prin cele trei lovituri, Turcia a pierdut majoritatea evreilor și, în schimb, Statul evreu, Israel, s-a îmbogățit primindu-i.

EZRA ALHASID

Procesul teroriștilor din New York

În procesul atentatului cu bombe asupra clădirii World Trade Center din New York, săvârșit în urmă cu un an, au fost condamnați, fiecare dintre cei patru acuzați, la câte 240 de ani închisoare. Cei patru fundamentalisti islamici fuseseră deja găsiți vinovați de către o curte cu juri - în luna martie - pentru participare la pregătirile în vederea atentatului. La 26 februarie 1993 au fost uciși șase oameni și au fost răniți aproximativ o mie, când, la parterul celei mai înalte clădiri din New York a explodat o bombă de 500 kg. Judecătorul Kevin T. Duffy a subliniat că el a calculat proporția pedepsei punitive pentru acuzați, luând ca bază vitalitatea celor șase persoane ucise în timpul atentatului și a adăugat și alte perioade la care făptași au fost condamnați.

El a ordonat, în plus, amenzi în valoare de câte 250 de milioane de dolari.

În cazul când suma va fi folosită pentru contracte de carte sau film, banii vor reveni răniților și familiilor victimelor. În statul federal New York nu există pedeapsa cu moartea.

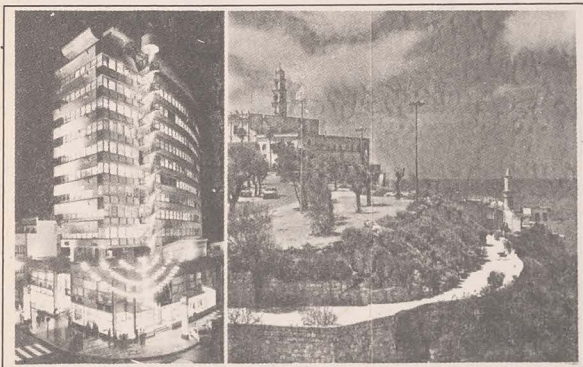
Procedura judiciară împotriva prezumtivului preot egiptean orb - Omar Abdel Rahman va începe în curând. Împotriva evidențelor, acuzații contestă participarea lor la atentat.

Înainte de pronunțarea pedepsei, ei s-au adresat, în declarațiile lor finale, lui „Allah milostivul” care, fără a ține seama de mărimea pedepsei, se va arăta îndurător, fanatic fiind, ei nu au cerut îndurare din partea completului de judecată.

STIRI

ידיעות

STIRI

●Vedere din Iaffo

●MORMINTE DESCOPERITE LA JAFFO

O grupă de rabini ortodocși inspectează morminte recent descoperite la Jaffo. Arheologii au găsit oseminte omenesti pe o suprafață aparținând Bisericii ortodoxe grecești. Terenul trebuie să fie reconstruit, dar proprietara lui s-a declarat de acord ca, înainte de începerea lucrărilor de construcție, să îngăduie dezgropările. Când au fost găsite osemintele omenesti, reprezentanți ai ultra-ortodoxului Atro-Kadisha, care se îndeletnicește cu menținerea caracterului sațru al decedaților, s-au pronunțat pentru întreruperea săpăturilor. Ei sunt de părere că osemintele aparțin, conform tuturor probabilităților, unor evrei - și alte săpături a fi considerate ca o profanare.

●DECORAȚIE

Elliot Welles, director la Anti-Defamation League (Liga împotriva defăimării), departamentul pentru urmărirea criminalilor de război, a fost distins cu Marea Decorație de Onoare a Austriei, înmănată de președintele țării.

Prezentarea personalității lui Elliot Welles a fost făcută de ministrul austriac de externe.

●S-AU GĂSIT FILMELE LUI LUBITSCH PIERDUTE ÎN GERMANIA NAZISTĂ

Unul dintre marii regizori ai filmului mut, a fost Ernst Lubitsch. Fiul al unui croitor evreu de origine rusă, emigrat în Germania, Ernst Lubitsch n-a terminat liceul fiindcă, la 15 ani, îndrăgostit de teatru, a preferat să-și petreacă timpul în culise mai mult decât la școală. Cel pe care Simon Lubitsch îl considera ca pe un fiu „bun de nimic” și-a câștigat celebritatea mondială realizând filme, unul după altul. Multe din aceste filme au fost considerate pierdute. În 1925, Lubitsch a emigrat în Statele Unite unde și-a petrecut restul vieții până în noiembrie 1947. La recentul festival internațional al filmului, din orașul francez La Rochelle, a făcut senzație prezentarea a opt pelicule realizate de Lubitsch între 1919 și 1925. Ele reprezintă rodul muncii timp de 20 de ani a lui Enno Patalas, arhivarul cinematicii din München. E. Patalas a adunat copii aflate în diverse cinematoci, printre care și

cea din Moscova, planuri aflate pe bucăți de film în diverse depozite și a refăcut imagine cu imagine opt mici bijuterii cinematografice ale unui regizor. Majoritatea acestor filme sunt comedii și, în unele dintre ele, joacă și Lubitsch.

Printre acestea se remarcă „Prințesa stridiilor” (1919). Pelicula este inedită, dar pentru istoricii celei de-a șaptea arte ea era celebră, fiindcă se știa că Lubitsch a montat atunci un banchet pentru nunta prințesei, la care a mobilizat o figurație de 300 de chelneri veritabili.

●PREMIUL ISRAEL PENTRU CUNOAȘTEREA BIBLIEI

Premiul Israel pe anul 1994, care a fost înmănat la 14 aprilie, Ziua Independenței Israelului, de președintele Israelului, Weizman, a fost acordat profesorilor Moșe Greenberg și Moșe Weinfeld de la Universitatea Ebraică din Ierusalim.

Greenberg, născut în 1928, la Philadelphia, posedă, a lângă diploma de filozofie, și titlul de rabin. El este, de fapt, absolvent al Seminarului Teologic.

Weinfeld, care a venit pe lume în Polonia și și-a făcut studiile universitare la Universitatea Ebraică din Ierusalim, este socotit expert în cercetarea Deuteronomiului.

●ÎN COMUN PE MUNTELE SINAI

Papa Ioan Paul al II-lea are ideea de a organiza un pelerinaj în comun al tuturor fiilor și fiicelor lui Abraham, cu alte cuvinte, al evreilor, creștinilor și musulmanilor pe Muntele Sinai. Acolo Dumnezeu, a încheiat legământul cu poporul Său, predându-l lui Moșe Tablele Legii, și punând astfel baza moralității omenesti.

Redescoperirea celor Zece Porunci este socotită drept una din marile îndatoriri ale religiilor monoteiste, date fiind serbările de jubileu ale apropiatului an 2000.

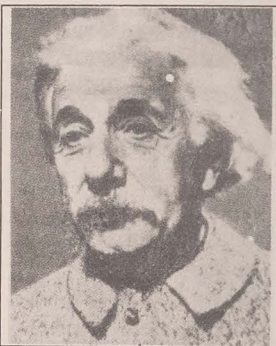
●ZID DE PROTECȚIE

Armata israeliană experimentează rezistența unui perete de beton, de un gen nou, care să poată oferi protecție împotriva obuzelor de artilerie de 155 milimetri și rachetelor Katiusa. Dacă experimentele vor fi încununate de succes, spațiile de protecție în așezările de la graniță vor fi asigurate cu noii pereți de beton.

●FIRME ISRAELIENE ÎN EGIPT

„Israel Export Institut” a participat în aprilie a.c., la Cairo, la Târgul Industrial. Până-acum câțiva ani, Israelul nu fusese invitat la acest târg la care participau producători și vizitatori din țările arabe, precum și din Europa, S.U.A. și din Orientul Îndepărtat. „Export-Institut” va sponsoriza acea parte a expoziției israeliene destinată articolelor industriale cu caracter general, ca, de pildă, produse din material plastic, utilaj pentru irigații, articole „Do-it-yourself” și aparatură medicală.

În afară de aceasta, reprezentanți ai firmei israeliene „Card Guardian Scientific Survival Ltd.” au fost invitați în Egipt la o expoziție de utilaj pentru cardiologie. „Card Guard” este renumit în toată lumea în ceea ce privește producerea de mijloace de observare a bolilor cardio-vasculare și a astmului bronșic. Managerul firmei, Jakov Geva, a declarat că aceasta este prima dată când o firmă israeliană prezintă tehnologia ei medicală în fața unor medicii din țări arabe.

●ALBERT EINSTEIN

●FILM CONȘCART LUI EINSTEIN

Viața lui Einstein revine în atenția publicului. La Hollywood a început realizarea unui film consacrat marelui fizician. Presa americană a publicat fotografia lui Einstein și a lui Walter Mathau, interpretul rolului principal, considerând că, așa cum este puțin machiat în film, celebrul actor american seamănă perfect cu personajul pe care îl interpretează.

●BURSA

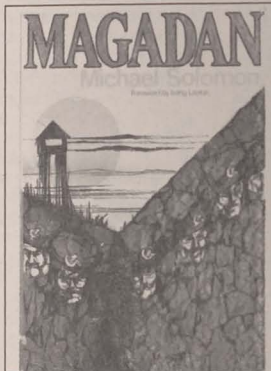
Asociația Muzeelor „Columbia” din Marea Britanie a oferit o bursă în valoare de 1 000 de dolari pentru cercetări la centrul pentru Studiul Holocaustului din Vancouver (Canada).

Bursa este acordată anual uneia din organizațiile care fac parte din Asociația Muzeelor „Columbia” din Marea Britanie. Bursa oferită a fost anunțată în cadrul conferinței anuale a asociației, de la Prince Rupert.

●EDITORIALE

Romanul „Pan Theodor Mundstock”, al scriitorului ceh Ladislav Fuks, a fost dramatizat de Bruno Böeglin. Subiectul se derulează în timpul anilor 1941-

1942, la Praga, și înscrie viața unui funcționar evreu exterminat într-unul din lagărele morții.

Popularul scriitor de origine română Michel Solomon ne-a părăsit. Născut la Galați, în 1909, el a plecat din țară în 1964. La Londra a lucrat la Agenția de presă UPI iar în 1965 a fost corespondent în Canada, la Quebec. A fost printre fondatorii revistei „Regard sur Israel” iar între 1971-1981 a fost redactor al revistei.

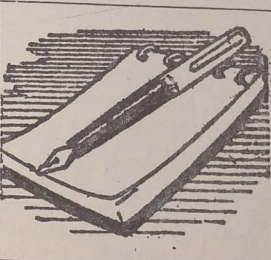
Prima carte „Magadan”, apărută în „Edition de l'Homme” și tradusă în numeroase limbi - descrie viața din lagărele de muncă forțată din Siberia. Au urmat alte cărți, care i-au înscris numele în timp și care își cer tălmăcirea în limba română („Le Struma”, „Shiffra”, „Eden retrouve” ș.a.). A trăit modest și a plecat dintre noi la fel de modest.

În Editura Seuil au apărut două volume din „Opere alese” ale lui A. Einstein („Relativități”). Citate, aforisme, o iconografie amplă, precum și fragmente din scrisori ne dezvăluie momente din viața și activitatea marelui om de știință.

Scrisorile de dragoste și cele cu caracter științific sunt unite într-un volum, consemnând comunicarea cu Mileva Maric - viitoarea sa soție. Pe vremea aceea erau amândoi studenți la Zürich. Prima sa scrisoare datează din 1899, cu trei ani înainte de căsătoria lor.

După o explorare de 27 de ani a localității Tel Dan (la poalele muntelui Hermon), arheologul Avraham Biran a scris cartea „Tel Dan-ul biblic”, apărută sub egida lui „Israel Exploration Society”. Este semnalată cea mai veche referință privind epoca regelui David. Au fost găsite oseminte datând din mileniul 5 î.e.a.

Romanul „Șase nopți pe Acropole”, de Giorgios Seferis, laureat al Premiului Nobel (1963), a fost tradus, pentru prima oară, în

franceză de Calman Levy.

În Editura „Flammarion”, a apărut cartea lui André Gluksmann „Fisura lumii”, cu subtitlul „Etică și Sida”.

●„MAGIC” ÎN ISRAEL

În cadrul campaniei pentru strângerea de fonduri destinate luptei împotriva sindromului imunodeficient (SIDA), Johnson cel „Magic” a participat la un meci amical contra echipei de baschet Maccabi Tel Aviv. Sumele de bani realizate cu acest prilej au fost donate pentru Fondul de cercetări anti-SIDA.

●SENTINȚE ANTINAZISTE

Judecătorul federal William Yohn Jr., din Philadelphia, a pronunțat sentința de revocare a cetățeniei americane aparținând lui Johann Breyer, în vârstă de 68 de ani, fost gardian la Auschwitz și Buchenwald, în timpul celui de-al doilea război mondial. Breyer a recunoscut că a funcționat ca gardian în ambele lagăre sus-amintite și că a ascuns acest fapt, atunci când a cerut și a obținut cetățenia americană.

Recent, Departamentul Justiției din S.U.A. a decis expulzarea lui Alexander Schweidler, în vârstă de 71 de ani, rezident în Inverness (Florida), care a recunoscut că a fost gardian SS la Mauthausen.

Un tribunal din Roma a condamnat la două luni închisoare un neonazist de 22 de ani, Alessandro di Martino, pentru acte de vandalism antisemit și de propagandă care „facea apologia genocidului”. Alessandro di Martino a fost implicat, încă din 1992, în acțiunile unui grup neofascist - „capete rase”. La domiciliul său, poliția a găsit mai multe afișe cu conținut antisemit.

George Anne, electrician, în vârstă de 47 de ani, a fost condamnat de către Curtea de Justiție din Versailles pentru injurii antisemite proferate împotriva vecinilor săi evrei.

Curtea de Justiție din Versailles a hotărât ca această decizie să fie așezată în fața ușii apartamentului lui George Anne și să apară în diferite publicații.

În plus, Anne a fost condamnat la plata unei amenzi echivalând cu suma de 20 000 de dolari, pentru daune morale aduse vecinilor săi ca și la o amendă echivalând cu 2 000 de dolari, pentru daune aduse Ligii Antirasiale.

●CUTII DE CARTON PENTRU EXPORT DE LAPTE

Firma de ambalaje „Dukart” din Kibutzul Kfar Masaryk a încheiat un contract cu reprezentanți ai industriei laptelui din Ungaria, dat fiind că se dorește să se treacă de la ambalajele din material plastic la ambalaje din carton.

În primul an de colaborare, circa zece procente din produsele lactate ungarești, în valoare de un milion de dolari, vor fi introduse în ambalaje de carton. Încasările firmei „Dukart” s-au ridicat, în 1993, la 13 milioane

JOURNAL OF THE ROMANIAN JEWS

SPEECHES DELIVERED DURING THE COMMEMORATION OF THE THIRTY DAYS SINCE THE TERRORIST ATTACK IN BUENOS AIRES

President of the F.J.C., Mr. NICOLAE CAJAL

Your Excellency, Mr ambassador of the State of Israel,

Your Excellency, Mr chargé d'affaires of Argentine,

Excellencies,

Dear brothers and sisters,

Ladies and gentlemen,

I shall start by thanking you for the fact that you have answered our invitation to be here today in order to commemorate the lapse of 30 days since the criminal cowardly attack, the abominable terrorist act, when a quantity of about 300 kg. of explosive material (ammonium nitrate and nitroglycerine) was detonated in the 7 storage building of the Mutual Israelite Argentinian Association in Buenos Aires. As a result of the explosion 95 people lost their lives, 250 were wounded (many in severe condition), Jews and non-Jews, and the building was entirely destroyed.

We are here to commemorate, to mourn the innocent victims of the bestiality of some inhuman primitives.

Certainly, at its origin this act is an anti-Jewish act, but as many a time, it becomes quite clear that anti-Semitism, with its illogic and aberrant character brings prejudices also to the non-Jews, and endangers the lives of the people and the democratic orders.

That is way, at this end of the millenium, in the perspective of the entrance of mankind in the third millenium, which we want and hope to be prosperous and logical, as we experience more and more in different parts of the earth outbursts of hate, xenophobia, intolerance, anti-Semitism, while we speak increasingly of human rights (and we would like not only to talk about them), that is why, I say, it is the time for the true men, irrespective of their colour, citizenship, ethnic origin, religion, political convictions, occupation, to find efficient solution

to fight against these shameful inhuman behaviours. The shameful attack from Buenos Aires comes once again to draw our attention to the anti-Jewish feelings, to the barbarous anti-Semitism, based on hate, lack of culture, lack of education; it draws our attention to the criminal terrorism that endangers the evolution of the democratic regimes and raises question marks for our very civilisation.

Let us not forget that this terrorist attack from Buenos Aires, which we all condemn today, is the second in two years against some Jewish units in Argentina, a country with some 300,000 Jewish people, and I referred to the attack against the Embassy of Israel which also made many victims (30 dead and 220 wounded). We should underline the attitude of the Argentinian president, Carlos Menem, and his Government, who condemned firmly this terrorist act, and the steps taken to discover the criminals. In a T.V. Message, president Menem asked forgiveness before his nation for his attack. In spite of a powerful rain, some 150,000 Argentinians demonstrated in the Congress Square, and amongst them in the forefront were president Carlos Menem, the former president, Raoul Alfonsín, the ambassador of Israel, representatives of different political, religious and trade union organisations. Mass media informs of the impeding discovery of the criminals and, even more important, of those who made them carry out this crime against humanity.

Let us bow meekly and mournfully, ladies and gentlemen, to the memory of these innocent victims and, please, accept that before I give the floor of His Excellency Avshalom Megiddon, ambassador of the State of Israel in Bucharest, to mark our regret by standing silently for a minute.

The Ambassador of the State of Israel, MR. AVSHALOM MEGIDDON

Dear Mr. president,
Mr. councillor to the president,

Your Excellencies, Messrs. ambassadors and leaders of the Diplomatic Missions,
Ladies and gentlemen,

Today, when we commemorate the thirtieth day since the disappearance of almost a hundred brothers and sisters in Buenos Aires, killed in the criminal attack on the building of the Jewish Community, we express the solidarity between Israel and our brothers in the Diaspora.

We are one for all and all for one!

But not only the Jewish Community in Buenos Aires was struck in recent times. In March an attempt was made to detonate a trap-lorry nearby the Israeli Embassy in Bangkok. During the same week of the events in Buenos Aires, a plane from Panama was exploded by a suicidal terrorist and as a result 21 people died. Twelve of them were Jews. The other attacks followed in London, one at the Israeli Consulate and the second at one of the institutions of the Jewish Community.

The purpose of these terrorist acts is to undermine the peace process between Israel and the Arabs. These actions do not have a classic character of anti-Semitism. Attempt is made to extend the Arab-Israelian conflict, namely, to turn it into an Islamic-Jewish conflict.

The people who wish this are fanatics whose mentality is still at the level of the seventh century.

When the State of Israel and the Palestinians advance along the no return road to peace and its realisation is imminent, there

are still those who want the destruction of Israel. They are Islamic fanatics who believe that they can hinder the realisation of peace and that they can bring Israel down through such terrorist acts.

But Israel knows what it has to do.

We will continue our peace negotiations and will strike at the terrorist wherever they be. Those who plan, organise, finance and put into action terrorist actions deny their participation, but we know very well who is behind the Hezbollah in Lebanon, behind the Hamas or other groups, not matter what their name be. They can deny and lie, but the truth will come to the light as always.

Everywhere in the world the authorities make special efforts to defend all the Jewish establishments, but as the problem is so serious and critical, the cooperation among the security services is much more necessary than their protection.

I have the feeling that there is a need, at the international level, to co-ordinate together certain efforts of the governments from a diplomatic, political and economic point of view, in order to coerce the advocates of terrorism to give up.

In the struggle between terrorism and peace, peace will win!

There shall be not only the victory of Israel, but of all the peoples in the Middle East.

The victims in Buenos Aires and in Panama, as well as others, be they in Israel or in any other part of the world, are the victims of the struggle for peace.

May they rest in peace!

NEW YEARS' WISHES THE PRESIDENT OF ROMANIA ION ILIESCU

Bucharest, September 5, 1994

To Mr. Prof. Dr. Nicolae Cajal

Member of the Romanian Academy

President of the Federation of the Jewish Communities in Romania

On the occasion of the Judaic New Year Rosh Hashannah 5755 and the other autumn's feasts of the Jewish people I express my cordial greetings and the best wishes of prosperity and health to yourself personally and the Jewish population.

I appreciate your endeavour to lead the Jewish community in Romania on the traditional way of good relations with the Romanian people, in harmony with the other national minorities, to contribute to the prosperity of our common homeland, Romania.

I reiterate our highest consideration and I wish you an warmly happy New Year!
ION ILIESCU

THE PRIME MINISTER NICOLAE VĂCĂROIU

Ladies and gentlemen,

I am particularly pleased to send the Jewish community in Romania, on the occasion of the Judaic New Year Rosh Hashannah 5755, my best wishes for prosperity and further achievements of your cherished aspirations.

I should like the New Year will bring you personal and profesional achievements, will be fruitful for all the members of your community and for the Federation of the Jewish Communities in Romania, now managed by the distinguished Acad. Nicolae Cajal, will mark the same active presence in the field of keeping and developing the ethnic, cultural, linguistic and religious identity.

In this respect, the cultural exchanges, the well preserved relations with personalities in Diaspora who can help in the documentary funds' establishment concerning the history, the culture and the Jewish traditions play a prominent part.

Let us once again convey you my best wishes on the occasion of this impressive feast and I express again my conviction it is an opportunity of approach and knowledge between those having a common fate.

NICOLAE VĂCĂROIU

THE GENERAL ASSEMBLY of the Leading Committee of the F.J.C.

On September 1, 1994 the General Assembly of the Leading Committee of the Federation of the Jewish Communities in Romania was held in the Hall in Popa Soare St. The election of the new Chief Rabbi was on its agenda.

The meeting was attended by the members of the Leading Committee of the F.J.C., by the presidents of the Jewish communities throughout the country and newspapermen. Mr Zvi Feine, the director of the Joint for Romania was also present.

Due to the fact that one of the candidates has withdrawn from the competition, Mr Nicolae Cajal, member of the Academy, expressed his regrets that the procedure for a democratic election of a new chief rabbi could no longer go on, and thanked Mr Zvi Feine, who was appointed by the F.J.C. to select and suggest the candidates for this high position, and asked him to deal further with this matter, together with Mr Yitzhak Artzi, president of the Association of the Jews originally from Romania living in Israel, under the auspices of Mr Israel Lau, Chief Rabbi of the State of Israel. Until the conditions for the election of a new chief rabbi will be fulfilled, the president of the Federation of the Jewish Communities announced that First Rabbi Dr. Neumann will ensure the religious assistance for the Jewish population.

Further on, Mr. Nicolae Cajal made a concise presentation of the future program of the Federation that consists in a highly open and straightforward policy. He underlined the independence of our institution before any political trends, and rejected any outside interference, no matter where it comes from. Then he told the audience that a commission was set up to elaborate the new Statute of the Federation. The draft is to be discussed by the leadership of the Federation and will be sent afterwards to the communities and, in the end, presented for approval to the next General Assembly. An important place in the new program of the Federation will be occupied by the cultural activity as a means to improve the knowledge of and make the Jewish life in the country be better acknowledged and; as a result, to remove any anti-Jewish attitudes. The president of the F.J.C. asked the delegates of the Jewish communities throughout the country to prepare reports concerning the local budget for 1995, and to present the situation

the archives: This last action is necessary as there is the intention to write a history of the local communities here. On behalf of the Presidium of the Federation of the Jewish Communities and of his own, Mr Nicolae Cajal wished all those present health, joys, and more substantial contributions to the Federation during the year 5755.

The same good wishes were addressed to the Assembly by Mr Zvi Feine, director of the Joint for Romania. On behalf of the Organisation he represents, he congratulated our community for the election of Mr Nicolae Cajal, member of the Academy, as president of the F.J.C., and assured the Jewish population in Romania of his entire support and that of the Joint; the budget for Romania is to be left unchanged.

The next in line to take the floor were presidents of the Jewish communities throughout the country.

Mr Osy Lazăr, vicepresident of the Jewish Community in Bucharest, thanked the Joint from the U.S.A. and Israel for the support given to the Jews in Romania that enabled them to have a dignified Jewish life after the disappearance of the late Chief Rabbi Dr. Moses Rosen.

First Rabbi Dr Ernest Neumann appreciated the program proposed by the president of the F.J.C., and thanked the representative of the Joint for his efforts to help the Jews in our country.

In his speech, Lawer Iulian Sorin, deputy general secretary of the F.J.C., asked the presidents of the communities - concerning the 1995 budget - to evaluate efficiently and correctly their sources of income, to make an inventory of all the community goods, and to involve themselves more in spreading the Journal of the Romanian Jews (Revista Cultului Mozaic), not only among the Jews, but also among the non-Jewish population, as a means of fighting against any anti-Semitic phenomena in our society.

Finally, Mr Nicolae Cajal, president of the F.J.C., pointed out that, even though the General Assembly could not fulfil its task and elect a chief rabbi now, it became in the end a success because the suggestions made by the speakers will enable the Federation to take better decisions for the welfare of the whole Jewish Community in Romania.

פבת-עת

של היהדות מרומניא תשרי תשנ"ה * מס' 788 * דר-שבועון

נאום נשיא הפדרציה בטכס האזכרה לחללי הפיצוץ מבואנוס איירס

אני מודה לכם שנעניתם להזמנתנו להמצא כאן כדי לציין אזכרת השלושים מפעולה טרוריסטית אכזרית, התנגשות של פחדנים מנוולים, פיצוץ כמות 300 קג. חומר נפץ שהושמה בבנין בן שבע קומות של הקהלה מבואנוס איירס. כתוצאה מהפיצוץ, נספו 95 איש ונפצעו 250, (הרבה מהם במצב קשה), יהודים ולא יהודים והבנין נהרס כולו.

אנחנו פה כדי לבכות קרבנות חפות מפשע של אכזריות פרימיטיביות, בלתי אנושיות. נכון שבמקור, הפעולות האלה היו אנטישמיות אנטי יהודיות, אבל, כמו שקרא הרבה פעמים, האנטישמיות עם אופיה הבלתי הגיוני מזיק גם ללא יהודים ומסכן חיי אנשים והסדרים דמוקרטיים.

הנה אם כן למה בתקופת סוף האלף שנה, לפני שהאנושות נכנסת לאלף השלישי, שאנו מקוים שיהיה משגשג והגיוני - ובעיקר שבהרבה מקומות של כדור הארץ אנו עדים להתפרצות איבה קסינופוביא, איסבלנות, אבל מדברים כמה שיותר על זכויות האדם (והינו רוצים לא רק לדבר עליהם) הנה למה בא הזמן שהאנשים הכנים, בלי הבדל צבע, אזרחות, מוצא אתנית, דת, השתייכות פוליטית, התאבדות ימצאו פתרונות יעילים למאבק בהתנהגויות הבלתי אנושיות הבזויות האלה.

ההתנגשות המתועבת בבואנוס איירס מביאה שוב לתשומת לבנו את האנטייהדות, האנטישמיות האכזרית והטפשויות, מיוסדת באיבה, בבורות, בחוסר חינוך, ולהביא לתשומת לבנו חשיבות המאבק נגד הטרוריות האכזרי שמסכן את התפתחות המשטר הדמוקרטי ושם סימני סאלה לקיום ציוויליזציה.

בל נשכח שההתנגשות הטרוריסטית הזאת מבואנוס איירס שכולנו מוקיעים כיום, היא ההתנגשות השניה במשך שנתיים נגד מוסדות השייכים ליהודים מארגנטינה, ארץ בה חיים 300.000 יהודים; אני מדבר על ההתנגשות נגד השגרירות של מדינת ישראל שגם כן גרמה הרבה קרבנות (30 מתים, 220 נפצעים).

עלנו לציין את עמדת ההוקעה החזקה של נשיא ארגנטינה קרלוס משה. הממשלה הארגנטינאית נקטה אמצעים למציאת הפושעים. במסר שנתן בטלוויזיה, הנשיא מנס ביקש סליחת האומה בעד ההתנגשות הזאת.

למרות גשם חזק, 150.000 איש הפגינו במחאות, התכנסו בכיכר הקונגרס, ביניהם הנשיא מנס, הנשיא לשעבר ראל אלפונסיו, שגריר מדינת ישראל, נציגי האירגונים המקצועיים, הפוליטיים והדתיים.

העתונות הכתובה והרדיו - טלוויזיה הודיעה את מציאתם בקרוב של המתנקשים ומה שחשוב ביותר, את אלה שדחפו אותם לפשע כזה נגד האנושות.

נרכין את ראשינו בענווה ואבל, רבותי וגבירותי, לזכר הקרבנות החפים מפשע, ואני מבקש לשמור רגע דום לזכר הקרבנות האלה.

מליאת ועד הקהילות היהודיות מרומניא

בראשון לחודש ספטמבר ש.ז. התקיימה ישיבת ועד הקהילות היהודיות מרומניא. על סדר היום: בחירת רב ראשי לקהילתנו.

נשיא ועד הקהילות, חבר האקדמיה ד"ר ניקולאי קז'ל, הודיע לנוכחים שברגע האחרון, אחד משני המועמדים לבחירה, הרב אפרים גוטמן וויתר על הסכמתו הקודמת להיות מועמד לבחירות. ע"י סיבה זו, אי אפשר, כעת לעשות בחירה, על פי שנשאר רק מועמד אחד, ועל כן ועד הקהילות יפנה אל הרבנות הראשית מישראל בבקשה לעזור לנו למצוא עוד כמה מועמדים, מה שיאפשר לנו לעשות בחירה דימוקרטית. גם ד"ר צבי פיין, מנהל תוכנית הגיווילט למען רומניא, נשא גם הוא את דברו והבטיח לעזור גם בעתיד לקהילותינו. בשטח העזרה הסוציאלית וגם במה שנוגע לבעיית בחירת רב הגון לקהילות יהודי רומניא.

בהזדמנות הישיבה הזו, הנשיא קז'ל איחל לחברי הוועד כתיבה וחתימה טובה וכל טוב בשנה החדשה, להם ולכל חברי הקהילות מרחבי המדינה, שלום רב ברומניא, בישראל ובכל העולם.

הישיבה דנה גם על בעיות שונות הנוגעות בהטבת פעולת הקהילות.

תיקון טעות

בגליון הכתבת מס' 787 הושמטו שתי חתימות:

(א) "דבר תורה" הוא מלוקט מספרו של אהרן סורסקו "ממעיינות הנצח", ע"י השר"ב אליעזר יוסף גלנץ

(ב) השיר "ליל סליחות" חיבר חיים צבי הלוי דימר

ואתכם הסליחה

קוראים נכבדים,

כפי שאנו עומדים כעת לפני שבת שובה, יוה"כ, והושענה רבה, חברי המערכת מנצלים הזדמנות זו כדי לאחל לכל חברינו המשתתפים בהופעת ה"כתב - עת", לקוראי העתון ולכל עם ישראל בתפוצות ובארץ הקודש **גמר טוב**, שנה טובה ומבורכת, שנת שלום שגשוג ופריחה, שנה שתקוים בנו הבטחת הקב"ה שהבטיח לנו ע"י הושע הנביא עבדו ושקוראים בהפטרות שבת שובה: "אהי! בטל לישראל יפרח כשושנה ויך שרשיו כלבנון"

דברי השגריר אבשלום מגידון בטכס האזכרה לחללי הפיצוץ בבואנוס איירס שנערך בביה"כ הכורלי ב 18 באוגוסט לארוע הטר'ג

אזכרה לחללי בואנוס איירס

אדוני נשיא הפדרציה של הקהילות היהודיות, רבותי השגרירים והממונים הדפלוטטים, אדוני יועץ הנשיא של רומניא, גבירותי ורבותי, תזכירונו היום, מלאת שלושים יום להריגת כמאה מאחינו היקרים, בבואנוס איירס, מפיצוץ הרצחני בבנין הקהילה היהודית שם, אנו מביעים גם את הסלידות בן ישראל לבין כל אחינו היהודים בתפוצות, אנו כולנו:

ל ישראל ערבים זה לזה "

אך בבואנוס איירס פגעו הטרוריסטים. במרס ניסו לפוצץ את בנין שגרירות ישראל בגוקוק, תאילנד. באותו שבוע בו נערך הפיצוץ בבואנוס איירס, פוצץ מטוס בפנמה יחודי בן 12 יהודים, מהם 4 ישראלים. כן היו שני פיצוצים בלונדון, אחד נגד הקונסוליה הישראלית והאחד בבנין של מוסדות יהודים - שם היו "רק" פצועים.

מטות הטרוריסטים היא לחבל בתהליך השלום בין ישראל לערבים. אין זה מעשה לאנטישמיות קלאסית, זוהי הרחבת מעגל המאבק בישראל למאבק איסלמי - כלל יחודי ע"י הפאטאים האיסלמי במזה"ת. אלו, מנטאליט, נמצאים עדיין במאה ה - בעד ישראל ורובו של העולם הערבי מתקדמים לעבר השלום, בעוד רוב העולם הערבי משלים עם קיום ישראל ולמרות שהדרך לשלום כולל במזה"ת הולכת ושלל, באופן בלתי הפיך והשלום, כך נראה, קרוב להשגה, יש באזורנו מתנגדים לשלום ובעיקר הפאטאים המוסלמים. אלו סבורים שיכריעו את ישראל ויעצרו את תהליך השלום באמצעות מעשי טרור נגד ישראלים ויהודים, את היהודים בחו"ל הם מוסיים עם תומכי ישראל.

ישראל יודעת מה עליה לעשות, היא תתקדם במו"מ לשלום ותכה בטרוריסטים אשר הם. אנו יודעים מי מארגן, מממן, מתכן ומפעיל את הטרוריסטים, אנו יודעים היכן נמצא מרכז הטרוריות האיסלמי המפעיל את החיובאללה מלבנון ואת המאסס הפלסטינאי (ממשלת ארגנטינה הצביעה על האשמים והדבר כבר התפרסם), ואנו צד מואשם נשמעו הכחשות, אבל האמת תצא לאור.

ישראל ומדינות העולם נוקטות באמצעי הגנה על מוסדות יהודים וישראלים, אבל עלינו חמור ורציני ודרוש יותר מאשר שמירה ושיתוף פעולה בין שירותי הביטחון. וזוהי פעולה מתואמת של ממשלות גם בתחום המדיני, הדיפלומטי והכלכלי כדי לשלל את אלו שמפעילים את נשק הטרוריות לחדול מכך.

למאבק בין הטרוריות לשלום, ינצח השלום. זה לא יהיה רק נצחון של ישראל, זה יהיה נצחונם של כל העמים במזה"ת.

הקרבנות בבואנוס איירס, כמו קרבנות פנמה וקרבנות הטרוריות האחרים בישראל בחו"ל הם קרבנות המאבק לשלום.

יהי זכר הקדושים ברוך !

ברכות לראש השנה תשנ"ה

מאת נשיא המדינה

אדוני חבר האקדמיה ניקולאי קז'ל
נשיא הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניא

הנני לשלוח לכם ברכות לרגל ראש השנה היהודי תשנ"ה ושאר חגי הסתו של העם היהודי ומאחל לך ולאוכלוסיה היהודית בארגנו בריאות ושגשוג. אני מאריך מאמציק להנחי את הקהלה היהודית מרומניא בדרך המסורתית של יחסים טובים עם העם הרומני בהרמוניה עם יתר המיעוטים הלאומיים לתרום לקדמת מולדתנו המשותפת - רומניא.

בהבטחת הוקרתנו, קבלו את ברכותינו הלבביות לשנה טובה ומבורכת.
יון איליאסקו

מאת ראש הממשלה

נעים לי לשלוח לקהלת ייחודי רומניא לרגל ראש השנה תשנ"ה הברכות חגיגות וכוונות, איחולי שגשוג ופריחה ומימוש כל משאלות לבותיכם לטובה. הלואי והשנה החדשה תביא לכם הצלחות בחיים האישיים ובעבודתכם, תהי פוריא לכל חברי קהלתכם, ולמען הפדרציה של הקהילות היהודיות ברומניא, תחת ההנהגה העכשוית של החבר האקדמיה הדגול ניקולאי קז'ל, השנה החדשה תציין נוכחות כה פעילה בתחום השמירה של הזהות האתנית, התרבותית, לשונית ודתית. למען זה, תפקיד חשוב למימוש יחסים תרבותיים, קשרים עם אישים מהגולה אשר יכולים לתמוך יצירת קרנות תיעוד ביחס להיסטוריה, תרבות ומסורת יהודית.

אני מאחל לכם שוב כל טוב בהזדמנות החג המרגש הזה ואני מביע את השתכנעויות שהוא יהווה אפשרות לקרבה וידעת הזולת שלהם גורל משותף.

ראש הממשלה

ניקולאי וואקארו